

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

¶ keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 165 Ft

XVI. évfolyam 8. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat *

2009. augusztus

A tartalomból:

Karitász tábor Hunyán - 12. oldal

Hunyai elszármazottak I. találkozója -
Farkas Béla átveszi a
„Hunya községért” kitüntetést.
Szerkesztőségünk szeretettel gratulál! -
8., 14., 15. oldal

Varjasi és nagylaposi iskoláink emlékére -
1., 3. és 9. oldalak

Varjasi és nagylaposi iskoláink és tanítóink emlékére

Megható és felemelő ünnepség zajlott Nagylaposon 2009. augusztus 2-án.

Polyákhalom, Öregszőlő, Décsipaskom és az Ugarak után Nagylaposon is emlékművet állítottak a hálás lelkű volt diákok a nagylaposi és a varjasi iskolák, tanárok, diákok emlékére.

Több százan gyűltek össze e szép ünnepségre. Az emlékművet, melyet Dr. Szonda István készített, a nemzeti szalag átvágásával Jakus Imre Nagylapos képviselője avatta fel, majd Timár Mihály gyomai plébániai kormányzó szentelte meg.

Az ünnepségen elhangzottak visszaemlékezések, szavakat. A megjelent hajdani pedagógusokat a volt tanítványok virágcsokorral köszöntötték.

A megszűnt iskolák jogutód iskolájának igazgatója, Farkas Zoltánné ünnepi beszédével idézzük a múltat.

Tisztelettel köszöntöm az ünnepl emlékezés résztvevőit!

Az egykori varjasi és nagylaposi diákokat és tanítóikat, a hozzátartozókat, és minden kedves érdeklődőt!

Megtisztelő felkérés számomra, hogy mint a jogutód Iskola igazgatója, felidézsem az egykori varjasi és nagylaposi iskolák történetét. Kettőt a sok külterületi iskola közül, hiszen volt olyan időszak, amikor több mint

húsz iskola működött a tanyai világban. Mindegyiknek megvan a maga története, az egykori tanítványok és tanítóik által teremtett szellemisége, amit - bármilyen nehéz is volt az élet - szívesen felidéznek, akik átélték. Régóta szeretném megtudni, hogy mi hozta létre azt az erős kötődést, amit mindannyiszor megtapasztalok, amikor ehhez hasonló találkozón veszek részt. Természetesen az endrői és a környékbeli iskolákról beszélek. Sokat olvastam, sokakkal beszélgettem erről, és egyre inkább az a meggyőződésem, hogy itt különleges tehetségű emberek különleges körülményeket teremtettek, amelyek mindannyiunkban egész életre szóló emlékeket hagytak. A
titok megfejté-

folytatás a 3. oldalon

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

MEGHÍVÓ

Endrődiek Baráti Körének vezetősége meghívja tagjait és szimpatizánsait az augusztus 21-i Nemzetközi Halfőzőversenyre, otthon a Bethlen Gábor Szakképző Iskola udvarára.

Már több ízben kinyilatkoztuk, hogy rendezvényeink nyitottak, és nincs módunk mindenkit levélben vagy telefonon invitálni az eseményekre.

Nem szükséges most értékelnünk az eltelt időszakot, de a visszhangok alapján leszögezhetjük, hogy a programjaink felpezsdítették az egyesületi életet, így egyre többen vesznek részt a rendezvényeinken, mi pedig igyekszünk minden lehetséges eseményen képviseltetni magunkat.

A vezetőség minden tagja szívén viseli, hogy úgy az endrődi, mint a budapesti és a pázmándi összejövetelek maradandó élményeket nyújtsanak. Ki-ki lehetőségei és egészségére való tekintettel vállal nagyobb feladatot, egy-egy rendezvény sikere érdekében. Ezúton is szeretnénk köszönetet mondani a Rózsahegyi Iskola igazgatónőjének, Farkas Zoltánnának és tantestületének, hogy rendezvényeiket az egyesületünk programjával összhangban tudjuk megszervezni. Külön köszönet illeti Ladányi Gábornét, aki időt, fáradságot nem kímélve segíti és szervezi a közös munkát, amellelt elvégezte azt az aprólékos adatgyűjtési munkát, mely biztosította, hogy méltón megemlékezhessünk egykori orvosainkról. Köszönetünket fejezzük ki Dr. Szilágyi Ferencné Németh Eszternek is, aki nagy segítséget nyújtott úgy az orvosi emléktábla, mint a könyvtári névadó ünnepség lebonyolításában.

Ezen események maradandó élményt nyújtottak úgy a haza látogatóknak, mint az otthoniaknak, újabb példáját mutattuk meg utódainknak, hogy a hagyományok ápolása, a múlt emlékeinek megőrzése milyen felemelő érzés.

E gondolatok jegyében szeretettel várunk minden érdeklődőt.

Tímár Imre
Baráti Kör Elnöke

Nevelőotthonos tábor Gyomaendrődön

A Fővárosi TEGYESZ által évtizedek óta támogatott tábor a Kaffka Gyermekotthon fiataljainak közreműködésével ismét megrendezésre került június utolsó hetében. A kiszámíthatatlan időjárás és a nehéz közlekedési viszonyok sem törték meg a fiatalos lendületet, hiszen a Pájer Strand nyújtotta ideális lehetőségek mellett az Endrői Tájháza és a Ligetfürdő – a Gyomaendrőd Város Önkormányzata támogatásával- látogatására is lehetőség nyílt, enyhítve ezen problémákat.

A tájházban lévő régészeti és gazdag néprajzi anyag mellett megismerkedtek a fiatalok a kötélverés, kerámiakészítés, mézeskalács-készítés rejtelmeivel és előadást hallgattak meg a régi házassági szokásokról. A szerzett ismeretekről külön vetélkedő keretében adtak számot, ami komoly érdeklődést keltett. Külön élmény volt a kovácsolás Szmola Béla bácsinál, mert rajta kívül még senki sem látott lányokat kovácsolni.

Köszönettel a fiatalok nevében:
Árkus Péter nevelőtanár

FELHÍVÁS! Az Öregszülői Iskolák egykori tanulói és tanítóik szeretnénk 2009-ben a még meglévő iskolák falára EMLÉKTÁBLÁT helyezni, a hozzájuk tartozó keresztek kő talapzatra állíttatni, az I. Szőlőskert Iskola (Tímár Brische) helyére Emlékoszlopot állíttatni! Kérjük támogatásukat!

Tájékoztató: **Ait Jánosné** (Salamon Terézia) nyugdíjas pedagógus,

Gyomaendrőd, Toronyi u. 21. Tel.: 66/284-538

Tisztelettel:

Pésó Béláné (Fekécs Irma) nyugdíjas pedagógus
Gyomaendrőd, Polányi M. u. 23.

Útzár lesz a 47. számú főút és 4644 jelű összekötő út Murony – Kamuti csomópontjánál 2009. 07. 17.

Ezúton tájékoztatjuk a lakosságot, hogy a Murony – Kamuti csomópont körforgalmúvá alakításának építési munkái miatt a 4644. j. út muronyi ága, csomópont építési munkák zavartalan végzése érdekében 2009. július 20. és 2009. augusztus 31. között lezárásra kerül.

A megkülönböztető jelzéseit használó járműveket ösztömegük mértékétől függetlenül a felújításra kerülő útszakaszon átengedi a Kivitelező. Kérjük, hogy a gépjárművek és tehergépjárművek vezetői a jelzett időszakban a 46168 j. mellékutat (Murony „Déli bekötő”), illetve az előjelző táblákon kijelölt útvonalat vegyék igénybe!

Az útszakaszra bevezetett útzár időtartama a felújítás technológiai megvalósulásának függvényében változhat. A változtatásról a lakosságot értesítjük.

Szíves türelmüket és megértésüket köszönjük!
Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.

Jókedvűen! A nyolc kategóriában dobogós helyezést elért Színfolt Majorette Csoport a büki Országos Majorette Verseny után

Július 28-án egy kis ünnepséggel vette kezdetét az a beruházás amelynek célja, hogy a Magtárlaposi utca 3-9. szám alatt lévő egykori „Tüzép lakásokból” kialakítsák a fogyatékkal élők nappali ellátásának új központját.

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv adta lehetőséggel élve sikerült olyan pályázati forrást találni, amelynek révén az épület megújulva, korszerűsítve funkciót talál.

50 ÉVES OSZTÁLYTALÁLKOZÓ 1959-2009

Szeretettel meghívunk a jubileumi osztálytalálkozóra.
Helyszín: Hídfoé étterem (Domszög)
Időpont: 2009. augusztus 15. 18.00 óra
Vacsora kínálat:

1. menü: Tyúkhúsleves, vegyestál
2. menü: Tyúkhúsleves, birkapörkölt

Részvételi díj: 3500 Ft/fő

Kérjük, hogy augusztus 1-jéig jelezd részvételed és vacsoraválasztásod a következő címre:

Szonda István
Gyomaendrőd
Rózsahegyi K. út 11.
Tel: 06-20/522-9958

Hanyeczné Gircz Vali
Gyomaendrőd
Hősök tere 3
Tel: 06-66/285-547

Szeretettel várunk!

Varjasi és nagylaposi iskoláink és tanítóink emlékére

(folytatás az 1. oldalról)

séről letettem, nem tudom megfogalmazni, hogy honnan ered az egykori iskolákhoz való kötődés ereje. Ezt csak azok érezhetik, akik részesei voltak a közös élményeknek. Az utóbbi napokban tanúja voltam a szervezők lázas készülődésének, a közös emlékek felidézésének, az izgalommal teli várakozásnak. Egyre többször jutottak eszembe Bródy János gondolatai:

„Az örökös vándorút véget soha nem ér, s ha nincsen gyökerünk, elvisz a szél.”

Azoknak az egykori tanítóknak és tanítványoknak, akik ma itt vannak, erősek a gyökereik, és egyik fő ága bizonyára a valamikori iskola. Az iskola épülete, a tanítók, az osztálytársak, az órák, a közös játékok és minden, amit ott akkor átéltek. Beleégett a személyiségükbe, hordozzák magukban örökre, és valószínűleg ez hozza vissza őket. Szerencsés ember az, akinek ilyen emlékei vannak. És most engedjék meg, hogy röviden ismertessem a varjasi és a nagylaposi iskolák történetét. Forrásként Márton Gábor tanító úr visszaemlékezéseit és Ladányi Gáborné nyugalmazott igazgató iskolatörténeti anyagát használtam fel.

A varjasi iskolák története

Az első „varjasi” tanítói álláshelyet 1902-ben Rigajosra szervezte meg az egyházi iskolaszék, XVI-os sorszámmal. Az iskola egy kisszerű bérelt helyiségben (átalakított istállóban) kezdte meg működését 1903-ban, amikor Wodiáner Albert földesúr örökösei 1,5 kh. földet adományoztak a működtetés megsegítésére.

Ez az iskolaépület természetesen semmilyen tekintetben nem felelt meg a törvényi követelményeknek. Az egyházi iskolaszék 1909. november 18-án egy új iskola felépítéséről hozott határozatot az iskola helyét Simaberkén, az ún. Gonda-féle területre jelölték ki. Ez a hely azonban nem volt elég központi fekvésű, s 1911-ben a lakosok kérelmezték, hogy az iskola a Liziczai-féle telken épüljön fel. Kiszállítás és szemle után az iskolaszék is célszerűnek tartotta az indítvány elfogadását. Liziczai Lajos tulajdonos a bizottság előtt kijelentette, hogy a szükséges 600 négyszögöl telket – a rajta lévő 150 korona teherrel – az egyházközségnek adományozza. Írásban nyilatkozatot tett arról, hogy a telek csak iskola céljára használható, s amennyiben az iskola nem épül fel rajta, az adományozást érvénytelennek tekinti. A környékbeli lakosok szintén írásban kötelezték magukat arra, hogy az építéshez szükséges anyagokat ingyenesen a helyszínrre szállítják.

Az építést Vaszkó Mihály endródi kőműves és társai vállalták 9352 korona költséggel. Az iskola 1912 őszén elkészült, s a november 9-én megtartott felülvizsgálat „Átvehető”-nek minősítette. Az épület egy tanteremből és tanítói lakásból állt. A tanítói lakáshoz két szoba, egy konyha, kamra, pince tartozott, a szükséges melléképületekkel.

A gyermekszaporulatra való tekintettel az iskolához 1922-ben új álláshelyet szerveztek, XXIII-as sorszámmal. Ezen az álláshelyen tanítottak 18 éven át Lesniczky József (1925-1943) és felesége Fucsik Margit (1925-1943), akik meghatározó pedagógus egyéniségei voltak a varjasi iskolának.

Az iskola tanulólétszáma 1927-ben 112 volt, s a számukra biztosított férőhely igen szükségesnek bizonyult. Az iskolaszék egy új

tanterem hozzáépítését tervezte, amelyhez államsegélyt kérvényezett. A szülők azonban azt kérték, hogy az új tantermet ne a régihez ragasszák, hanem külön építsék fel olyan helyen, ahol sűrűbben él a lakosság. A pontos helyről a vélemények megoszlottak. A miniszteri biztos a ványai út mellett, a Simai halom környékét javasolta kijelölni az iskola helyének. Az új iskolát végül a lakosság kívánságának megfelelően Varjas északi részén építették. 1929-ben tető alá került, s a tanítás 1930-ban kezdődött meg benne. A fő épület egy tanteremből, előszobából és egy szertár-ból állt. A varjasi területen 1931-től 1943-ig két egytantermes, egy tanerős iskola működött. A gyermeklétszám folyamatos csökkenése miatt a régi varjaspusztai iskola 1943-ra elnéptelenedett, s az iskola bezárta kapuit. Az új iskola 1956-ig egy tanerős volt, két tanerős 1956-1963-ig, s újból egy tanerős 1963-1967-ig.

Itt tanítottak:

Klöczl Antónia	(1943-1947)
Gellai Béla	(1947-19...?)
Hornok Irma	(1952-1955)
Hunya Terézia	(...?)
Hornok Lajos	(1955-1959)
Rojik Mihály	(1956-1960)
Gellai János	(1959-1960)
Varjú József	(1960-1963)
Czibulka György	(1960-1967)

A 60-as években a mezőgazdaság átszervezése, az iskolák körzetesítésének oktatáspolitikai koncepciója a tanyavilág megszűnéséhez, ezzel együtt a tanyai iskolák kiüresedéséhez vezetett. Varjason az iskolai oktatás 1967-ben befejeződött.

A nagylaposi iskolák története

Nagylapos első iskolája uradalmi magániskola volt. Wodiáner Albert alapította 1873-ban, s a saját költségén működtette. Az iskola a nagylaposi major dolgozói számára épült, máshonnan nem vett fel tanulókat. A kocsorhegyi gyermekeket elutasította, így azok továbbra is a belterületre jártak, naponta kétszer révhajóval átkelve a Körösön.

A halálozás miatt 1921-ben megüresedett tanítói állást az uradalom nem töltötte be, így

a nagylaposi gyerekek az egyházi iskolába jártak. Az egyházi iskolaszék elnöke az uradalom jogtanácsosát 32000 korona iskolaadó megfizetésére szólította fel.

Nemes János, az uradalom örököse 1923-ban az iskolát felajánlotta a katolikus egyháznak. Az átvételt az egyház súlyos feltételekhez kötötte: az iskolaépületet, a tanítói lakást és a házikertet megfelelően karban tartva kérte, s az iskolafenntartás összegének fedezetére 20-25 kat. h. megfelelő minőségű földet igényelt. Az örökösök nem fogadták el a feltételt, s a gyerekeket az iskolaadó megfizetése mellett – továbbra is az egyházi iskolába járták. Az uradalom 1925-től megszüntette az iskolaadó fizetését, mert iskoláját újjászervezte, s újból megnyitotta.

1928-ban miniszteri megbízott járta be a külterületi iskolákat. Megállapította, hogy legalább 7 tantermet és 3 tanítói lakást kell építeni a tanyákon ahhoz, hogy a már meglévő túlzásfoltosság további növekedésének elejét vegyék. A költségekhez államsegélyt ígérték, de az egyházi tanács még így is soknak tartotta a reá eső fizetési kötelezettséget. Végül a község előljárósága 1933-ban új iskola építését tervezte Nagylapon, s a tanítást az új iskola felépüléséig a kaszinóban szervezte meg. Itt kezdte meg a tanítást az új iskola első tanítója: Kovács Imre 1933-ban.

Az iskolaalapítás költségeit végül a község nem tudta fedezni, mivel államsegélyt nem kapott rá. Az iskolaépítés feladatát átruházta az egyháznak. Az egyházi iskolaszék 14000 pengő államsegélyért folyamodott, de az állam csak 8000 pengőt utalt ki. Csernus Mihály apátjelbános újabb segély után kutatott, s a Vallásalap Bizottságtól 2000 pengő támogatást kért egy kápolnas iskola felállításának hatóságos indoklásával.

A község 10 %-os tanítói részesedést és 200 pengő hozzájárulást vállalt. Tüköri József földbirtokos 1600 négyszögöl földterületet engedett át az iskola számára.

Végül az iskolaszék 7000 pengőért megvette Köröstarcsa egyik kéttantermes iskoláját felszereléssel együtt. Ennek lebontott anyagából építették fel Nagylapos újtelepi iskoláját.

Építette Tóth Mihály endródi vállalkozó 8535,56 pengő költségen.

Az iskola egytantermes, kápolnas iskola volt, két szobás tanítói lakással.

A felügyelet 1940-ben VII-VIII. osztály indítását tette kötelezővé Nagylapon. Az uradalmi iskola 1941-ben megszűnt, az újtelepi iskolához második állást szerveztek. Az államosítás után a kápolnát megszüntették, s a közfal áthelyezésével két tantermet alakítottak ki. Az iskola kéttanerős intézmény volt 1958-ig, I-IV és V-VIII. összevonással két csoportban tanították a pedagógusok a tanítványokat. 1947-ben a község iskoláiból 3 körzetet alakítottak ki egy-egy igazgató kinevezésével:

I. sz. önálló római katolikus általános iskola, igazgatója: Dr. Csókási Béla

II. sz. római katolikus külterületi általános iskola, igazgatója: Kovács Máttyás

III. sz. öregszoelői általános iskola, igazgatója: Palotai Ferenc

A nagylaposi iskola az I. sz. intézmény önálló fiókiskolája lett. A tanulócsoportok száma az ötvenes évekre 3-ra növekedett, majd az iskolakörzetesítések első hullámaként a Körösön túli iskolák központi intézményévé vált. Vezetője volt Márton Gábor (1954-

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álunk,
s ivadékaikba szebb Jövő!

Timár Máté

Ambrózi László 1933-2009

1933. június 27-én Csejten látta meg a napvilágot, ahol születi Ambrózi György és Timár Margit gazdálkodók voltak.

Kétévesen gyermekparalízisben megbetegedett, élete végéig viselte ennek nyomait.

Négy osztályt a csejti iskolában végzett, majd négy osztály a mezőtúri Református Gimnáziumban következett.

A nyolc osztály elvégzése után Szarvasra vették fel a Mezőgazdasági Szakiskolába, ahonnan „kulák” származása miatt elbocsátották.

Ezután szüleivel együtt gazdálkodott a csejti pusztán.

1956. október 21-én kötött házasságot Varjú Erzsébettel.

Házasságukból két gyermek született, László és Erzsébet.

A TSZ megalakulás miatt 1959-ben a mezőgazdasági munkát otthagyva, a Talajjavító Vállalathoz ment dolgozni mint gépkocsiveető. A vállalat által 1964-ben autószerelő szakvizsgát tett. Bejárva az egész országot. 1973-ig dolgozott a Talajjavítónál. Megunva a családtól való távollétet, egy adódó lehetőséget megragadva

1973-tól az ENCI-ben először mint gépkocsiveető, majd karbantartó-szerelőként dolgozott, leszálalékolásáig 1989-ig.

1973-tól másodállásban is dolgozott mint vízvezeték- és központifűtés-szerelő. Sok lakást tett ezzel komfortosabbá. Ezáltal Endrődön és Gyomán is nagyon sokat ismerték.

1980. évben elvesztette fiát, akinek halálát soha nem tudta feldolgozni. A munkába temetkezett, remélve, ez enyhítheti fájdalmát.

A rendszerváláskor a kárpótlással visszaváltotta ősei földjét, melyen élete végéig gazdálkodott.

Közéleti szereplést is vállalt. 1994-ben egyháztanács tag lett, 1998-tól 2003-ig a 70. életévének betöltéséig gondnok volt.

Az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány alapító tagja. Sokat tett azért, hogy a temetők folyamatos rendben tartása elkezdődjön. Ennek érdekében vacsorát szervezett, melynek bevétele az Alapítvány vagyonát gyarapította.

Három unokája született, akik fényt vittek életébe.

1994. évtől cukorbeteg. Türelemmel viselte e betegséget, és a vele járó szövődeményeket is. Az utolsó hónapokban csak annyit vett észre családja, hogy nagyon sokat alszik, már nem a szervező tata, élete lecsendesedett. Három napos súlyos betegség után költözött az Égi Hazába 2009. június 24-én, három nappal a születés- és névnapja előtt.

METÁL STOP KERÉKPÁR ÉS SZERELVÉNY ÜZLET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Tornádó elektromos kerékpárok

Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
Csövek, szerelvények
Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,

Háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44.

Tel.: (66) 386-909

**Hitellehetőség! Minden kerékpárhoz
értékes ajándékot adunk!**

Eladó

- Endrőd, Dózsa u. 9. sz. lakóház: 3 szobás, összkomfortos (916 m² udvar, a ház ebből kb. 100 m²)
- Ridegvároson 2 föld: 0,1367 HA és 0,732 HA
- BL-7 dízelmotor darálóval és fűrészgéppel
- kézi kukoricamorzsoló
- kályha, gázipalack, prés, hordók, traktor pótkocsi

Érdeklődni lehet
az endrődi plébánián:
Gyomaendrőd, Fő út 1.
20/9457-843 vagy 66/283-940

Tímár Máté emlékezete

az endrődi Tímár Máté Fiókkönyvtárban 2009. május 9-én - II. rész

Ea: Bartus Gyula

MAJOROS ÁDÁM KRÓNIKÁJA: HAJNAL HASAD, FÉNYES CSILLAG RAGYOG... (részlet)

„Kicsi Angyel pedig úgy kezelte a megszeledett cimbalomverőket, mintha bénaságból szabadult volna. Verte, verte, még akkor is, amikor a csillagos katonákat öleléses agyonisten, szíves doszvidánja után a falu felé küldte a komendó, s akkor is, amikor már nem fértem a portámon újdónúj szabadságommal...
- Hozd ki, Regina, az ünneplő fekete ruhámat, kalapomat, végigmegyek a Kerteken-kértem az asszonyt. - Megnézem, ki-hogy.
Magához ölelt, mintha testével oltalmazott volna nem látható veszedelemtől és riadóva marasztalt:
- Isten őrizze, Krisztus anyja Szűz Mária oltalmazza, nehogy valami baja legyen. Maradjon itthon édesuram.
- Mi bajom eshet nékem most mán?- húztam ki magamat, mint aki eleget görnyedt, s nincsen többre hajlandóság benne...
Éreztem, semmi, s azt is hogy előről kezdem az életemet a hatvanegyedik esztendő felé...
A kicsi béna pedig cimbalomszóval kísért, s szépségesen ép hangon dalolta is...
*Rászállott a kakas a meggyfára,
Kukorékol hajnal hasadtára,
Hajnal hasad, fényes csillag ragyog...*
Az utolsó sort eget-földet rázó robbantások szakították le. Egy kisebb és egy sokkalta nagyobb. Először a toronybéli germán figyelő-fészekbe löttek a békességet hozók, a második a menekülő fasiszták hozzájuk méltó búcsúszavát mennydörögte. A Körösbe robbantották az aláaknázott hidat, hogy ideig-óráig ott túlnan övek maradhasson a Tegnáp, ha innét már várat foglalt magának a Ma...
Összereztemem percre, hátranéztem a kapuból utánam leselkedő Reginára, és soha át nem élt halálfélelem birkózott maga alá. A perc kisőccség se tartott, mégis beléizzadtam. Szívem a torkomig ugrándozott, tudómben bolondult orgonaként fújtattak a sípok, s a két lábom reszketve citerázott, kapaszkodott a földre, akár a kicsi ákác, ha tövestül veszejteni szándékozza a vihar...
Mi lenne, ha meghalnék? Ha keserves múltamért semmit se törlesztene a jövő, s úgy felinna az idő, akár régen tovahajtott juhnyáj kolompszavát... Hiába éltem én akkor?
Az utca két oldalán arannyá válva ragyogtak az ablakok, a nádtetőkön sose zöldellett olyan elevenen a moha, s az alkonyi szellő úgy repült a halkán zizzenő falevelekre, ahogy pillangó kíséri nászra a párját.
Kicsi maszatos képű gyerek futott által előttem a poros úton, a túlsó oldalán megállott, és mindent kimondó beszédes őszinteséggel reámköszönt:
- Adjonisten Ádám bátyám. Azt mondta édesapám, felvirradt magának, de nekünk is... Édesanyám meg, hogy minden lépését áldja meg az Isten vén Majoros Ádámnak, mert egész Kertek gondja a szívébe fér...
Úgy éreztem üres csupor a testem, melybe lépesmézet csurgatnak.
- Ki vagy, kicsi fiam? - térített magamhoz tántorító kábaságomból, s újra hátra kapott

az irgalmas, holnapnak megőrizendő élet...
- Magyar Jóska - csendülte a parányi cse-resznye-szaj, s azután az emlékezetemhez elvezető nemzetségét is: - Magyar János édesapám, Mastala Rozália szülőanyám, falábú Mastala István volt az öregapám... Adjon néki az Isten örök nyugodalmat...
Eddig talált érdekesnek, azután kicsi-kő szökelléssel tovairamodott. Hanem olyan okossá tett, amilyené hatvan esztendő élet-iskolája se, s békességessé a lelkemet, mint orgonavirágzás idején a temető. Reádöbentett: olyan mindegy, meddig regél a száj, forog-zakatot az agy gondolatmalomja, úgyis csak addig él valójában az ember, ameddig míves kezényoma legyőzi a kérlelhetetlen időt...
Úgy izott a vérbeborult ég alja, akár a hatalmas kohó, melyben széjjelolvad a régi, acél-lá edződik az új, és én frissült léptekkel, valami csacska, gyerekkoromban tanult dalocskát elindultam feléje...
Együtt a biborban leáldozó nappal. S a Holnap szép reményével...
*
Szilágyi Ferenc írásának folytatása /Ea: Polányi Éva/
„Tímár Máté Körösmart- a Köröspart- tájának magyarságát emelte az egész nemzet irodalmába, megajándékozva ezzel - éppen az endrődi nyelvi sziget kincseinek felszínre hozásával- az egész irodalmi nyelvet.
Maga nem volt lázadó, inkább csak morfondírozó, magában dohogó lélek; kitűnő humor, finom ironiája és önironiája alkalmassá tette volna arra is, hogy egy Ábel- féle alföldi hőst teremtsen irodalmunk nyereségére. De hisz voltaképpen ezt a lírai hőst, a történelem fogságában vergődő népi sarjadékat - önmagát- rajzolgatta egész életművében.
Nem volt, nem lett sohasem a hatalom írója, egyetlen fölöttese a maga lelkiismerete, a szűkebb s tágabb haza népének „legfelsőbb bírósága” volt, tolla ehhez igazodott - az ő szavaival - „A leválthatatlan néphez”. Megtanulta: a legnagyobb tett s a legnagyobb lázadó bátorság az igazság könyörtelen feltárása, a valóság kíméletlen ábrázolása a kis dolgokban, a

hétköznapiakban is könnyes humorral, bajusz alatt somolygó iróniával, sokszor öngúnyval. Hiszen van e nagybubu fegyver, mint a nevetés az önkényeskedés, az álnokság, a kongó bongó-üresség leleplezése, kinevetése, kinevetetése? Egy alföldi nyájas és sokszor keserű humorú, csavaros észjárású és csavaros beszédű Ábel ő, s ha az említett irodalmi alakot nem is teremtette meg, ott bujkál az ő műveiben, csak ki kell ollózni...”
*
1960 után folyamatosan jelentek meg művei: regényei, novellái, melyek élményanyagát a megélt paraszti világ, a világháború átélte pokla, a hadifogság szenvedései adták.
A prózai, realista íráskor hűen tudósítottak faluban végbement hatalmas változásokról, emberi drámákról, a tévészervezés folyamatairól, az életmódváltozásról.
Anekdotái eszközökkel, színesen, ízesen, árnyalt nyelvi gazdagsággal idézte az alföldi, vidéki jellegzetes figurákat, életrajzi elemekre bőven épített. Szűkebb környezetéből merített történetei aprólékos, realista bemutatását, az aktuális problémákat, társadalmi gondokat megrendítő, vagy mulatságos tálalásban kínálta olvasóinak.
Mindvégig megmaradt eredeti stílusánál, formavilágánál, nem hódolt be újító modern irányzatoknak.
Művei nyelvi világára felhagyelt Lőrincze Lajos professzor is. Követendő példának állította stílusát és nyelvezetét: „Tímár Máté irodalmi szintre emelte Endrőd nyelvjárását, szókincsét, országnak-világnak megmutatta annak szépségét.”
Élete folyamán több alkalommal ellátogatott Romániába, a székelyek és csángók közé. Irodalmi barátságot nem csak a „fejedelmként” tisztelt Tamási Áronnal, hanem Sütő Andrással is ápolta. Házasságban élt, amely később felbomlott. Két fia született, egyikük fájdalmasan korán, fiatalon hunyt el.
Rendszeresen látogatott haza, Endrődre, folyamatos kapcsolatot tartott egykori gimnáziumával is.
(folytatjuk)

Katolikus oldal

AUGUSZTUSI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor és 19 órakor. Hétköznapokon reggel fél 8-kor.
Augusztus 20. szerda: 10, 19 óra

Szent Gellért Iskola kápolnájában

A vakáció miatt szeptemberig szünetel.

Hunyá

Vasárnap: délelőtt 10-kor.
Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 6-kor.
A szombat esti előesti mise vasárnapi mise.
Augusztus 20. szerda: 8 óra

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 19 órakor,
szombaton 19 órakor vasárnapi előesti mise.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László tb. kanonok, plébános

HUNYAI BÚCSÚ - 2009. JÚNIUS 27.

Az idei hunyai búcsú volt a kezdete a Hunyai elszármazottak I. találkozójának. Június 27-én, szombaton délelőtt a kis hunyai templom zsúfolásig megtelt a környékbeli egyházközségek híveivel, az elszármazottakkal, vendégekkel, helyi emberekkel.

Az ünnepi mise szónoka **Mons. Szurovecz Vince pp. káplán, főesperes, békésszentandrászi plébános** volt. Ő is hunyai elszármazott.

Tartalmas és szép gondolatait ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Kedves Testvéreim!

Már a pogány népek is jól tudtak tájékozódni a csillagos ég segítségével. Szép szokássá vált náluk, hogy egy-egy nevezetesebb csillagnak valamelyik hősüknek a nevét adományozták. Katolikus Egyházunk kezdettől fogva úgy tekintett a szentek sokaságára, mint az egyház egén ragyogó csillagokra, akik példájukkal tanították a híveket és követésükre szólították, hívták a keresztény embereket. A szentek tisztelete kettős lélektani forrásból fakad. Először is megcsodáljuk bennük azt, hogy az Isten kegyelme milyen nagyra formálta őket. Másodszor pedig, az ember a saját emberi gyengeségére gondolva keres olyan példaképeket, akik biztatnak és segítenek minket a keresztény élet magasába emelkedni.

A mai napon, templomunk búcsúünnepén Szent László királyra tekintünk, akitől tanulni szeretnénk. Sok mindent elmondhatunk róla, sokféle megközelítésben csodálhatjuk az ő nagyságát: lovagi király, vitéz, bölcs uralkodó, mély keresztényhitű ember, hite, vallásos élete felkészítette őt az uralkodásra. 1077-ben, amikor megkezdte az ország kormányzását, máris sok harcot vív az ország szabadságáért, függetlenségéért, politikailag is és egyháziilag is tovább szervezi az országot, folytatja Szent István királynak megkezdett munkáját. 1083-ban Gellértet, Istvánt, Imrét, példaképnek állítja az akkor élő népe elé. Ezzel a magyar népnek saját nemzetéből adott példaképeket. De ő maga is élete példájával élen jár, úgyannyira, hogy felfigyelnek rá a szomszédos országok is.

A mai búcsúnk ünnepén, nem a lovagi királyról, még csak nem is a szentről akarok beszélni, szólni, hiszen ezekről az erényeiről már nagyon sokszor és sokat hallottunk.

AUGUSZTUSI ÜNNEPEK

1. szombat:	Ligouri Szent Alfonz püspök, egyháztanító
2. vasárnap:	Évközi 18. vasárnap
4. kedd:	Vianney Szent János áldozópap
5. szerda:	Havas Boldogasszony
6. csütörtök:	Urunk színeváltozása
7. péntek:	Szent II. Szixtusz pápa és társai vértanúk
8. szombat:	Szent Domonkos áldozópap
9. vasárnap:	Évközi 19. vasárnap
10. hétfő:	Szent Lőrinc diakónus és vértanú
11. kedd:	Szent Klára
12. szerda:	Chantal Szent Johanna Franciska szerzetesnő
13. csütörtök:	Boldog XI. Ince pápa
14. péntek:	Szent Maximilian Kolbe áldozópap, vértanú
15. szombat:	Nagyboldogasszony
16. vasárnap:	Évközi 20. vasárnap
18. kedd:	Eudes Szent János áldozópap
19. szerda:	Szent Bernát apát és egyháztanító
20. csütörtök:	Szent István király
21. péntek:	Szent X. Piusz pápa
22. szombat:	Boldogságos Szűz Mária királynő
23. vasárnap:	Évközi 21. vasárnap
24. hétfő:	Szent Bertalan apostol
25. kedd:	Kalazanci Szent József áldozópap
27. csütörtök:	Szent Mónika
28. péntek:	Szent Ágoston püspök, egyháztanító
29. szombat:	Keresztelő Szent János vértanúsága
30. vasárnap:	Évközi 22. vasárnap

Ma azt a Szent Lászlót szeretném magunk elé állítani, aki a magyaroknak jövőt adott. A magyarok jövőjét építő szent királyra akarunk tekinteni, és tekintsünk ma. Mert bizony sokszor mostohán bánunk nagyjainkkal, akiknek pedig köszönhetjük létünket, köszönhetjük országunkat. Szent László folytatja a munkát, a Szent István király által elkezdett munkát, megerősíti az egyházat, egyházmegyét alapít, a népnek tudást ad. Szent László egész életét, tudását, erejét a haza jövőjéért áldozta, és ez a krisztusi evangéliumból táplálkozott, ez táplálta az ő küldetését, hivatástudatát, nincs nagyobb szeretete senkinek annál, mint aki életét adja barátaiért. Ő a magyar népért élt. Prohászka Ottokár írja róla: Szent László nem tanít, ő nem apostol, de küzd, harcol, s győz a kereszténységért. A sokat tűrő és nagyon sokat szenvedő népének testszik az ő bátorsága, hősiessége és az iránta érzett szeretet szötte a sziklahitű László lovagi legendáit is. A keresztény hit segítségével meg tudta szilárdítani népe jövőjét. Tisztán látta, hogy csak akkor lesz népének, a magyaroknak jövője, ha keresztény élet rendje szerint élő családok vannak ebben a nemzetben. Tudta azt is, hogy nem másoktól kell várni az ország sorsának jobbra fordulását, hanem népének kell megteremtteni azt. Jövőt akart építeni és épített. Ezért nem engedte meg a tolvajlást, az uzsorát, gátat vetett a korrupciónak, felépíti az országot, mégpedig szilárd orszaggá teszi Magyarországot gazdaságilag. Igenis ki kell mondanunk, Szent László a magyar jövőt építő király volt, s így lesz példaképe mindazoknak a magyaroknak, akik ma a nemzet jövőjéért fáradoznak. Merítsünk az ő példájából bátorítást ahhoz, hogy mi is magyar jövőt építő magyarok maradjunk és legyünk, ne pedig a magyar jövő pusztítói. Amikor erkölcsi válságban fulladozunk, minden jó érzésű magyar lelkében feltör a vágy, teremtsünk már rendet ebben az országban, az oktatásban, a kultúrában, a nem-

zeti öntudat ébredésében és a család kapja vissza újra az Istentől neki szánt méltóságot.

Testvéreim! Hogyan akarunk építeni jövőt, ha már lassan nem szabad kimondanunk azt, hogy én magyar vagyok, hogy a hazám a magyaroké. Miért kellene nekem szégyellni azt, hogy a Magyarország az enyém és a tiéd. Petőfi Sándor Magyar vagyok című versében mit ír? Magyar vagyok, büszkén tekintek át a múltnak tengerén, ahol szemem egekbe nyúló kösziklékat lát, nagy tetteidet, bajnok nemzetet. Pedig ő nem volt magyar, s mégis csodálatos verset ír és magyarnak vallja magát, vagy Kölcsey, Isten áldd meg a magyart, nem a társadalmat, hanem a magyart áldd meg! Testvéreim, éppen a mai napon olvastam, hogy a lengyelek mennyire fontosnak tartják a történelmük megismertetését a gyermekeikkel. A gyermekeket olyan iskolai kirándulásra viszik el, ahol megismerkedhetnek a lengyel történelmükkel, az ország hagyományával. Nem ezt kellene nálunk is tenni? S hogyan akarunk testvéreim jövőt építeni, amikor iskoláinkat, egyházi iskoláinkat is kezdik ellehetetleníteni. Hisz a cél a népnek a butítása. Mert aki önálló gondolkodásra képes, abból nem lesz jó szolgáló soha. Ezért vették célba a család és az iskola szétverését, mert akkor a nemzet megáshatja a saját sírját. Olyan megdöbbentő olvasni, hogy ma Magyarországon az iskolai erőszakból az ötödik helyen állunk, a tanárverés, a tanítás zavarása, a rongálás, fizikai, lelki bántalmazás, majdnem 77 százalék Magyarországon.

Testvéreim! Kalocsai érsek úr nyilatkozta nemrég, bizony olyan hazában élünk, ahol egy kis faluban lévő lelkipásztor kétszer misézik vasárnap, mert egyes tanyai házaspárok a közbiztonság hiánya miatt félnek együtt elmenni a templomba, nehogy addig kirabolják a gazdaságukat. Hogyan akarunk jövőt építeni, vagy milyen lesz a magyar népnek a jövője? Ahol – a csiksomlyói búcsún az érsek úr nagyon világossá tette – minden más együttélést fel akarnak emelni a család rangjára. Miközben a családok támogatása csökken, a maradék ifúságot megrontják, mindenhová beszívárogoz az új kór, hogy mindenki döntse el szabadon, hogy férfi vagy nő akar lenni, pedig azért tudtunk felemelkedni – mondja az érsek – mert többen születtek, mint ahányan meghaltak. Mára ez a rend felfordult. Olvasom, hogy ebben az esztendőben az év első három hónapjában 14.811-el kevesebben vagyunk, ennyien többen haltak meg, mint születtek. Lehet-e építeni magyar jövőt olyanokkal, akik a nemzetközi felmérés szerint korruptak? Ez vonatkozik Magyarországra is, a középmezőnyben vagyunk.

Szent László nem ilyen örökséget hagyott népére, nemzetére, nem ilyen berendezésű országot hagyott az utókorra, a magyar népre. S lehet-e építeni olyan magyar jövőt, ahol rágalmazzák egymást még a keresztények is, ha kell, eláztatja a másikat, vagy ha nem tetszik, útjában van, eltávolítja az állásából, mert másként mer gondolkodni. Játszanak ma az emberek a szavakkal, s ha az érdekek úgy kívánja, akkor ráfogja a munkatársára, hogy sikkaszt, vagy lejáratja.

Testvéreim, a lejáratások hazájává lettünk. El kell gondolkodnunk, hogy ezek mind nagyon szomorú igazságok, de nekünk nem szabad belenyugodni ebbe, ebbe a mostani magyar sorsba, a mai magyar valóságba. Mi tudunk cselekedni! Össze kell fognunk! Ez az egyetlen megoldás. Összefogni és Szent István, Szent László király örökségét továbbvinni. Magyar jövőt, testvéreim, mi építjük! Egyszerű hétköznapi emberek is, amikor olyanokra bizzuk majd,

vagy bízhatjuk nemzetünk vezetését, akik folytatni tudják Szent László örökségét. S lesz magyar jövő, ha megfogadjuk Mindszenty bíborosnak kérését. Legyünk most az imádság nemzete. Ha újból megtanulunk imádkozni, lesz honnét erőt és bizalmat meríteni. Éppen valamelyik nap olvastam egy nagy magyarnak a kérését, mégpedig hazájáért aggódó ember kér bennünket. Mélyen tisztelt egyházak, ez az ország a mi hazánk. Igenis tessék politizálni, nem kicsi a tét, nemzetünk fennmaradása, vagy végső elsüllyedése. Segítsetek! Szent László – testvéreim – ma arra hív bennünket, most élő magyarokat, merjünk összefogni és építsünk gyermekeinknek szép jövőt.

Köszönet és elismerés, hogy a hunyai elszármazottakat is erre az ünnepre hazahívták. Szét szór a sors, mint szél a port... énekeljük egyszer, de a gyökereink itt van. Őseink itt vannak, Endrődön és Hunyán. Itt éltek. S ez a kezdeményezés maradjon meg a jövőben is. Mi már tizenéve tesszük ezt Békésszentandrásan.

Egy kicsi falu, amelynek volt egy kis kápolnája, körülötte kb. olyan száz ember élt. S valami oknál fogva felszólították őket, hagyják el a falut, mert fölszámolják a kis települést, szétdúlják a házakat. A kis kápolna, amely ott állt a házak között, megmaradt. Ebben a kápolnában imádkoztak, itt voltak együtt, ez tartotta őket össze, ezt a kis községet. S mielőtt elmentek, rendbe tették a kis kápolnát, tatarozták, majd bezárták a kápolna ajtaját, s az ajtó fölé pedig ezt a föliratot írták: A templomtól csak szemed búcsúzzon, szívedben vidd magaddal. Igen, így vagyunk mi, elszármazottak. Csak a szemünk búcsúzott az egykori öreg templomunktól, én úgy gondolom, mindannyian szívünkben magunkkal vittük. Magunkkal vittük azt a Szent László szobor-ábrázolást is, amely egykor onnét nézett ránk, és amely most ott van megéve. S mi hunyiai örökségül kaptuk Szent Lászlótól, hogy mindig magyar-ként és magyar jövőért dolgozzál, ott ahol élsz, ahol az Isten kijelölte a helyünket. Szokjuk ezt a templomot, szokjuk ezt a Szent László szobrot, de azért igazából – valljuk be – a mi szemünk egy másik templomtól búcsúzott, s azt vittük magunkkal a szívünkbe. De ez is Isten háza, amikor hazajövünk, ha szeretteinkre gondolunk, őseinkre, gyökereinkre.

Ha elvágják a gyökeret, meghal a fa. Ne engedjük a gyökeret elvágni. Építsük a jövőt. Jövőt építő magyarok legyünk, s maradjunk hűek mi hunyiai őseinkhez, maradjunk hűek Szent István és Szent László király örökségéhez, s merjünk összefogni. Tegyük már félre a széthúzást, hogy közös erővel gyermekeinknek, unokáinknak egy szép Magyarországot építsünk.

Egy imával zárom gondolataimat. Magyar Mi Atyánk imádságból szeretnék idézni:

Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben, tarts meg minket szeretetedben, áldott szemed ne vegyed le rólunk. Szenteltessék meg a Te neved, a bölcsönktől a sírunkig Teveled, igaz magyar hitben maradjunk, magyar-voltunk mellett hitet valljunk. Minden utunk Tehöz vezető, magyar honban, idegen világban, tartsd meg őket örök magyarságban. Legyen bőség halakban, vadakban, gyermekáldás a magyar falvakban. Bocsd meg bűneinket, engeszteljen népünk szenvedése, simogasd meg fájdalmas orcánkat, őrizd, védjed magyar hazánkat. Magyarságban legyünk bátrak, hűek, bajban sose legyünk kishitűek. Kérünk, hallgassd meg esdeklő szavunk, lásd milyen nagy szükségben vagyunk. Ámen.

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

VERCELLI SZENT ÖZSÉB

Augusztus 2.
+Vercelli, 371. augusztus 1.

Özséb (Eusebius) Szardínia szigetéről származott, Rómában szentelték pappá. A 4. század közepétől az észak-italiai vercelli egyházmegye püspöke volt.

Legendája szerint a székesfoglalásakor történt a következő: Az új püspök elindult, hogy elfoglalja székesegyházát, amely egy Mária-templom volt Vercelliben. Am az ariánusok megszállták, az ajtókat belülről eltorlaszolták, hogy be ne léphessen a püspök, és mindent elkövettek azért, hogy a városból is eltávolítsák. Özséb azonban

bevonult a városba, a székesegyház elé ment, és térdre borulva kezdett imádkozni. Ekkor a templom ajtóit maguktól feltáruktak.

Constantius császár, miután egyeduralkodó lett a birodalomban, a nyugati részen is kedvező helyzetet akart teremteni az ariánusoknak. Miután 353-ban az arles-i zsinaton megerősítette őket, újabb zsinatot hívott össze Milánóba 355-ben, hogy hasonló határozatokat hozzanak ott is. Özséb nem jelent meg a zsinaton, hanem kimentette magát. A többi püspök azonban a császár parancsának engedve kénytelen volt aláírni az ariánus ízü hitvallást. E kényszer hatása alatt adta aláírását Dénes milánói püspök is, aki korábban Özséb tanítványa volt.

Liberius pápa követeket küldött Özsébhez, mert a püspök életszentség hírében állott, és a pápa tudta róla, hogy állhatatos lélek. Özséb mindvégig szembe is szegült a Szent Atanáz és a niceai hitvallás elítélésére sürgető felszólításnak. Végül félretéve minden félelmet, Milánó-

ban tennett. Dénes sírva borult a lába elé, és bocsánatát kérte. Özséb pedig, ellenállva a császári hízelgésnek és fenyegetéseknek, így beszélt a zsinat előtt: „Ti azt mondjátok, hogy a Fiú kisebb az Atyánál. Akkor miért raboltátok el az én fiamat és tanítványomat? (Dénes püspökre gondolt.) Hiszen a tanítvány nem nagyobb a mesterénél, sem a szolga az uránál!” Akkor odavitték neki a zsinat hitvallását, melyet az atyák, akaratauk ellenére, mind aláírtak. Özséb azt mondta: „En soha nem írom a nevemet a tanítványom után. Egessétek el ezt az okmányt, és készítsetek egy másikat, ha azt akarjátok, hogy én is aláírjam!” Elegették tehát a pergament, a rajta lévő, kikényszerített aláírásokkal együtt, és készítették egy újat. De most már, Özséb hatására, sok püspök megtagadta az eretnek hitvallás aláírását. A zsinat ariánus résztvevői tiltakoztak az „erőszak” ellen, és csak császári beavatkozás segítette őket többségre. Özsébnek emiatt sokáig éreznie kellett ellenségei bosszúját. Három püspököt számkivetésbe küldtek, mert „békebontónak” ítélték őket, köztük volt Özséb is. Először a palesztinai Szkítopoliszba, majd Kappadókiába, végül Felső-Egyiptomba kellett mennie.

Amikor 361-ben Julianus Apostata lépett a császári trónra, a száműzött püspökök, Özséb is, visszatérhettek székhelyükre. Özséb lelkülete most nyilvánult meg igazán, amikor 362-ben egy alexandriai zsinaton Atanázsal együtt hajlandó volt békejobbot nyújtani az ariánusoknak, nehogy állandósuljon az Egyházon belüli széthúzás.

Visszatérve Vercellibe a papságával együtt szerzetesi fegyelemben élt 371. augusztus 1-jén bekövetkezett haláláig. A sok szenvedés miatt, melyben a számkivetés évei alatt volt része, vértanúként tisztelték, ámbar a szó szoros értelmében nem ontotta a vért Krisztusért. A Szent Jeromos-féle martirologium augusztus elsején emlékezik meg a temetéséről. A római naptárba 1602-ben vették fel az ünnepét, december 15-re, amely napon 345 körül püspökké szentelték. 1728-ban a Szeplőtelen Fogantatás oktavája miatt áthelyezték az ünnepet december 16-ra. 1969-től augusztus 2-án, halála másnapján ünnepeljük.

Sóczó Géza hunyai hitoktató kitüntetése

Hunya Község Önkormányzata Képviselő- testülete 2007. (VII.19.) sz. határozatával

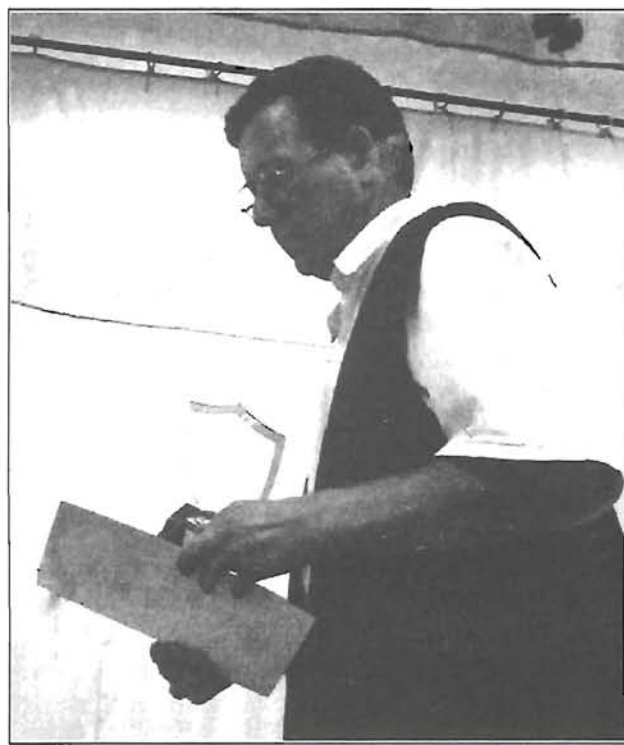
**„Hunya községért” kitüntető címet
Sóczó Géza
hitoktató
részére adományozza**

a gyermekekért végzett lelkiismeretes munkájáért.
Hunya község nevében elismerésünket és köszönetünket
fejezzük ki.

Hunya, 2009. 06.27.

Petényi Szilárdné polgármester

Szerkesztőségünk szeretettel gratulál a kitüntetettnek!

Varjasi és nagylaposi iskoláink és tanítóink emlékére

(folytatás a 3. oldalról)

1975). A két tanteremben váltó tanítással négy tanulócsoporthoz tanítottak. A 60-as évek végén még két tantermet toldottak az épülethez, így a négy tanterős iskolában megszűnt a váltótanítás.

Az iskolakörzetesítések utolsó hullámaként 1975-ben a belterületi ligeti iskola mellett felépült a tanyai kollégium. Ezzel megszűntek a külterületi iskolák, csak néhányban működött még első-második osztály 1-2 évig. Nagylaposon az 1975/76-os tanévben még egy tanulócsoporthoz maradt, majd 1976-ban az iskola bezárta kapuit.

A Nagylapos-újtelepi iskola pedagógusai voltak 1933-tól:

Kovács Imre	1933-1939
Kalmár Ákos	1939-1941 ?
Dinya Regina	1941-1945 ?
Zempléni Margit	1941-1943
Szabó Viktor	1941-1943
Paróczai Gergely	1943-1944
Lesniczky József	1943-1949
Lesniczky Józsefné	1943-1951
Orbók Julianna	1949-1951
Hanzely Pálné	1951- ?
Márton Mihály	1951- ?
Kovács András	1952-1954
Kiss Gyuláné	1952-1954
Vass András	1953-1954
Márton Gábor	1954-1976
Márton Gáborné	1954-1975
Gyuricza Irma	1959-1961
Rojik Mihály	1961-1974
Wagner József	1961-1963
Jánovszky György	1964-1967
Jánovszky Györgyné	1964-1966
Bela Imréné	1966-1969
Czibulka György	1967-1974
Hunya Elekné Varjú Mariann	1968-1973

Kedves Jelenlévők!

– Szeretném felhívni a figyelmüket egy könyvre, ami a mai találkozó alkalmából jelent meg, és további információkat, leírásokat tartalmaz az egykori iskolákról.

– Márton Gábor, közismert nevén Marci bácsi írta 1980-ban. Eddig kézirat formájában adták egymásnak az érdeklődők, itt volt az ideje, hogy kinyomtaszuk. Két fő fejezete van, az első címe: Adatok és emlékek az endrődi iskolák történetéhez, a második fejezetét pedig Iskolapad és katedra, amelyben személyes emlékeiről mesél az író.

A könyvet a Múzeumbarátok Közhasznú Egyesület adta ki a városi könyvtár vezetőjének segítségével. Tiszteletre méltó civil kezdeményezés eredménye ez a könyv, amellyel fejet hajtunk az egykori varjasi és nagylaposi tanítók munkássága és emléke előtt.

Az alábbi sorokat Marci bácsi visszaemlékezéseiből idézem:

„1954 augusztusának végén költöztünk ki Nagylaposra, tanyai iskolába. Volt egy másfél éves fiunk, egy 60 kilós süldőnk, 18 libánk. Az iskola kölcsönadott egy szolgálati vaságyat, egy üres szekrényt bevittünk az iskolából, meg egy kiselejtezett asztalt két székkal. Csak a fiunk ketrekeje volt saját bútor. Akkor a feleségem már a tanítóképzőt végezte levelező úton. Így együtt tanítottunk a kéttanterős iskolánál 84 tanulóval. Ő az 1-4. osztállyal foglalkozott, nekem jutott az 5-8. Az ott töltött 23 év volt életem legboldogabb ideje.”

A következő mondatot a szerkesztőbizottság ajánlásában olvastam:

„Szóljon ez a könyv mindazoknak, akiknek életét valaha is szebbé tette egy kedves iskolai pillanat, volt olyan pedagógussal kapcsolatuk, akikre a mai napig szívesen, hálával emlékeznek vissza.”

Nagy örömünkre itt vannak közöttünk néhányan azok közül a pedagógusok közül, akikre tanítványaik hálával emlékeznek vissza, és nagyon sokan itt vannak az egykori diákok, akik meghallották a szervezők hívó szavát. Mindannyiunk nevében szeretném megköszönni mindenkinek, aki hozzájárult ennek a találkozóhoz a létrejöttéhez, és külön szeretném kiemelni a szervezők közül Fülöpné Takács Ágneszt, aki főszervezőként magára vállalta a feladatok oroszlánrészét.

Kedves Ünneplő Közönség!

Kérem, hogy nézzék meg a kiállítást, beszélgessenek, idézzék fel a régi szép időket! Biztos vagyok benne, hogy ezentúl ez a szép emlékoszlop sokakban felidézze a régi kedves emlékeket.

Endrőd néprajza

Rendező: Szonda István

Néprajzi Tábor az Endrődi Tájházban

2009. július 26. - augusztus 1.

A gyomaendrődi néprajzi tábor az idén már kilencedik alkalommal került megrendezésre az Endrődi Tájház és Helytörténeti Gyűjteményben. A táborban 20 fő vett részt, akiknek nagy része a Debreceni Egyetem Néprajzi Tanszékének hallgatói voltak. Mellettük néhány helyi érdeklődő és segítő is részt vett a tábor munkájában. A tábor programja elsődlegesen a múzeumban őrzött tárgyi anyagok állagvédelme, és a tisztításban részesült tárgyak nyilvántartása volt. Az első éves hallgatók megismerkedtek az Endrődi Tájház kiállításával és betekintést nyertek a raktárakban őrzött gazdag gyűjteményi anyagba is. Az egyetemen szerzett elméleti tudásukat gyakorlati tapasztalatokkal mélyítették, hiszen az eddig csak könyvekből ismert tárgysorozatok és azok használata tárult fel a hallgatók számára. Az egyhetes táborban a tájház nagyszámú szövőszékeit és a hozzájuk kapcsolódó kiegészítőket, valamint a kenderfeldolgozás eszközeit tisztították meg és vonták be gombaölő, szútlanító, impregnáló szerrel. A múzeumi nyilvántartás folyamatosan végzendő feladata a muzeális gyűjteményeknek, hiszen a felgyűjtött tárgyak és dokumentumok ekkor kerülnek be a gyűjtemény állományába és ekkor történik meg az adatolásuk és meghatározásuk is. A táborlakók számára ez egészen új feladatot jelentett, mert itt találkoztak először tanulmányaik során a leltározás gyakorlatával és módjával. A tárgyleírás nagy gyakorlatot kíván, ezért példákkal és feladatokkal segítettek a hallgatók ismereteinek bővítését. Az Endrődi Tájház már több éve használja a digitális nyilvántartást, valamint a múlt évtől az E-Skanzen Monari adatbázis kezelő programot. A központi szerver használatával gyűjteményi anyagunk bekerült a Szentendrei Szabadtéri Múzeum adatkezelő rendszerébe ahol könnyen és gyorsan kereshetőek a gyűjteményünk darabjai. Ezzel a rendszerrel nemcsak mi igazodhatunk el könnyen múzeumunk raktári anyagai között, hanem a néprajzi szakfelügyelet is pontos és naprakész információkhoz tud jutni a rendszeren keresztül. Az ifjú néprajzosok megismerkedtek ezzel az adatbázis kezelő rendszerrel és használatával.

A tábor résztvevői kisebb csoportokban ellátogattak Szarvasra, ahol Hanzó Terézia néprajzkutató segítségével betekintést nyertek a Tessedik Sámuel Múzeum néprajzi gyűjteményébe, megtekintették a szarvasi Szlovák tájházat és az országosan egyedülálló Szárazmalom kiállító helyet. Ezúton is szeretném megköszönni a Tessedik Múzeum munkatársának Hanzó Teréziának a segítségét és támogatását.

Lehetőségünk nyílt, hogy átutazzunk Dévaványára és interjút készítsünk egy idős kútásóval. Az „igazi” kutatási feladat lázba hozta az egyetemi hallgatókat, de csak egy kisebb csoportnak volt lehetősége az interjúkészítésben részt venni. Dévaványára érkezve először megtekintettük a Bereczki Imre Helytörténeti Gyűjteményt ahol, az intézmény vezetője Murányi Magdolna fogadott bennünket. A múzeumi látogatás után felkerestük Laskai János bácsit, aki az utolsó dévaványai kútásó. Az idős ember nagy átéléssel mesélt el, hogyan került ebbe a ritka szakmába és mutatta be a kútásás eszközeit. A hetvenéves Laskai bácsi ma is vállal kútsztításokat, ezért a későbbiekben lehetőség nyílik, hogy munka közben is készíthessünk felvételeket és leírásokat.

Táborunkban látogatást tettek a Debreceni Egyetem oktatói: Dr. Ujváry Zoltán professzor emeritus, Dr. Bartha Elek tanszékvezető egyetemi tanár, Dr. Lovas Kiss Antal egyetemi adjunktus, Dr. Dénes Zoltán egyetemi tanár, és nagy meglepetésünkre megtisztelte táborunkat Dr. Maticsák Sándor oktatási dékánhelyettes úr is.

Felső kép: Tárgyfotó a leltározott tárgyról

Alsó kép: A táborosok a Békési Tájházban

Július 31-én a táborosok részt vettek Békésen a Tájházsövetség Dél-alföldi Régiójának Tanácskozásán. A rendezvény helyszíne a Békési Tájház volt. A néprajzi gyűjtemény új információkkal gazdagította a hallgatók ismereteit. A tanácskozáson előadást tartott Dr. Bereczki Ibolya a Szentendrei Szabadtéri Múzeum főigazgató helyettese, Andó György a Békés Megyei Múzeumok Igazgatóságának igazgatóhelyettese, Nagy László a szeghalmi Sárréti Múzeum igazgatója, Dr. Fűzes Endre a Tájházsövetség tiszteletbeli elnöke és Dr. Szonda István.

A tábor szakmai vezetésben részt vett Kovács Erik etnográfus, a Néprajzi Tanszék oktatószervezője. A hallgatók eredményes gyakorlatot zártak, ahol a hét folyamán szerzett ismereteket jól tudják majd hasznosítani egyetemi tanulmányaik során.

Tisztelettel megköszönöm Gyomaendrőd Város Önkormányzatának anyagi támogatását, mely nagyban hozzájárult a tábor sikerességéhez.

Szonda István

Gyoma néprajza

Közzéadja: Cs. Szabó István

Néprajzi, helytörténeti adalékok egy gyomai családi krónikából II.

Folytatva édesapám – néhai Dr. Cs. Szabó Albert ny. községi főállatorvos – családi krónikájának címbéli adatait az I. részbeliekhez, az öltözethez és jogi állapothoz pótlásként írom: a „zselléri” állapot az 1848. évi „áprilisi törvények” előtt – azaz a jobbágyfelszabadítás előtt – sem volt minden esetben a szegénység, elesettség jellemzője. Voltak köztük nem is kevesen, akik – ahogy ma mondanák – vállalkozó kedvű indíttatással megáldva földeket béreltek, azon gazdálkodtak, vagy legelőt béreltek, állatokat hizlaltak, vagy „fuharoztak” (mai értelemben fuvaroztak, távolsági fogatos szállítással foglalkoztak). S bizony néhány család ebből igen jól megélt, „megtollasodott”. Az induló tőkét szívs munkával, kölcsönből fedezték. A 19. század második felében feltűnő módos gazda familiák közül sok ilyen volt Gyomán.

„Az ügynevezett – gyomaiasan – „perge kalapokon” darutollat, vagy a korteskedésből visszamaradt tollat lehetett látni a legények, házasemberek kalapszalagja mellett. A zsinóros szűk magyar nadrág az öregebb rendüeknél még az I. világháború tájkán is az ügynevezett „ellenzős” vagyis „sliccell” nadrág volt. A nadrág korcába húzott szíjjal rögzítették a derékon a nadrágot, de úgy a két szár között elől-hátul egy-egy háromszög alakúan szabott lehajtható rész volt. Végül is hogyan végezték élettani folyamataikat öreg bátyámék ezen a módon, sajnos nem tudtam megfigyelni, 8-10 esztendő gyermek lévén, nem tartozott rám”.

Az I. részben a „látogatásokkal” fejeztem be a naplórészletek közlését, merthogy édesapám olyan naplószerűen vezette ezt a bizonyos családi krónikát. „Ma a háznál, vagy a látogatókkal gyerekek is volt, akkor szólni kellett! Legyenek tekintettel a gyerekekre, később jár a idő... A paraszti családok kapcsolattartásában,

együtt-tartásában volt egy vér szerinti, rokonsági, de azonos vagyoni helyzetű családok összetartása, ami szorosabb volt. Az elszegényedett rokon úgy maradt szegénységben, ha odajutott. Az akkori viszonyok között a „felvergődés” nagyon ritka volt. A rokon gazda sohasem tagadta meg, vendégül látta, étellel-itallal emberül ellátta, de komoly anyagi támogatásról ilyen esetben nem lehetett szó akkor, ha az illető „nyíltan tönkrement”. Arról inkább lehetett szó, hogy ha valaki „vergődött”, de nem adta meg magát, akárhogy is státusának megfelelően vitte a dolgát, hogy kisebb-nagyobb anyagi segítséget is kapjon. Ilyenkor bizony nem egyszer előfordult, hogy azt is magával rántotta a „vergődő rokon”, aki őtet támogatta. A váltótól nagyon féltek a parasztnak, de ennek ellenére kénytelen-ségből néha-néha mégiscsak aláirogatták. Azért beszélek a váltóról, mert a parasztnak közül töképenze nemigen volt senkinek, ha mégoly jól gazdálkodott is.

Az iparosokat is (csizmadia, szabó, kovács, bognár, stb.) terményre fizették, „mer’ a piz kellett az adóba...”. Mindig volt élő és holt befektetés a gazdaságban. No meg ezért-azért kifizetés „soros kívül”. Pénzt gyűjtött az öreg, aktívan nem gazdálkodó gazda, haszonbért a kiadott földek után, az évi termésből megtartott rész árát, no meg „köcsönadott pizt kontóra, kamatra”. A megtermelt terményt, a felnevelt s kihizlalt állatokat pénzzé lehetett tenni. Ez sokszor nagyobb szakértelmet, hozzáértést kívánt, mint az „áru” előteremtése. Vásárokra kellett járni s nagyon érteni kellett az eladáshoz-vételhez. A mezővárosban kialakult egy olyan gazdaréteg, aki-amely a saját gazdasága vitelét úgy szervezte meg, hogy a termelést csak ellenőrizte. Ő maga csak az eladással, beszerzéssel és hivatalos ügyekkel foglalkozott. A birtok művelését a jószágartartást a gazda

fiai látták el, nagyon kedvező esetben béresek, tanyások segítségével, vagy csak béresekkel, tanyásokkal, haszonbérlekkel gazdálkodott.

A vásározásnak is megvolt a maga rendje, azaz szokásrendje. Utazások, áldomások, testi-lelki jóbarátságok alakultak ki más város, vagy községbeli hasonszörű emberekkel. Az itt leírt gazdaember-típushoz tartozók politizáltak is. A Sárrét peremvidékének számítható helységek ellenzéki politikát folytattak s a 19. század vége felé ennek központja Gyoma volt (úgy is mint járási székhely). Mint általában az egész országban a 19. század vége felé „divat” lett a társulás, szövetkezés valamilyen céllal. Ez a mi mezővárosunkban, Gyomán sem maradt el. Olvasóköri, kaszinói alakultak, ezekbe csoportosultak az emberek. Ezek a körök – a „48-as kaszinó” kivételével – nem nyílt politikai céllal alakultak. A tagság vagyoniilag egy sorban lévő emberekből verbuválódott. Nagypapámék – Cs. Szabó Albert I. (1856-1904) – a Felsőrézsi Kaszinóhoz (Mihó út 11.) „tartottak”. Édesanyám – Nagy Á. Mária – családjá a „48-as kaszinó”-ban érezte jól magát. A „nagygazdák” ezekben a kaszinókban csak alkalmi látogatók voltak. Ők, ha társaságot akartak, egymást látogatták, vagy a „Nagyvendéglőben” (Holler – ma Körös Szálló) asztalnál találkoztak, ahol a város vezetőivel hivatalnokai is „összejöttek”. Ezek a gazdaemberek „nagy házat tartottak” nyitott fogadással. Ha a házigazda nem volt otthon, a felesége fogadta a vendégeket. Dél előtt s az ebéd utáni „szieszta” alkalmával itt találkozhattak – ha már dolguk más nem volt – szolgabírók, papok vallási különbözet nélkül, egyéb hivatalnokok. Volt olyan gazdacsalád, aki ebbe a vendégeskedésbe „belebukott, tönkrement”.

Közreadja: Cs. Szabó István

Fiatalokról fiataloknak

KARITÁSZ TÁBOR HUNYÁN

Hatodik éve rendezzük meg a Szent László Király karitásztábort a plébánián, amely július 13-tól július 24-ig tartott. Az idő kedvező volt, nem volt hőség a két hét alatt, így zavartalanul játszottak, szórakoztak a résztvevők. Átlagosan 60 gyerek, óvodástól-egyetemistáig volt jelen minden nap. Hitoktatóink és Tanáraink megszervezték a napi foglalkozásokat, valamint szülők is segítettek a különböző kézműveskedésben. Volt zsongorkázás, gyöngyfüzés, gyöngyvasalás, karkötő készítés. A népszerű mézeskalács készítést is vállalta Szondáné Barna Zsuzsika, a gyerekek nagy örömeire, amelyet sütés után haza is vihettek. Sok szép formából válogattak, akik a süti készítést választották, voltak állatkák, dínók, lepkék, szívecskék és sok-sok új figura.

17-én az okányi és endródi fiatalok meglátogattak bennünket, Dr. Dénes Zoltán atya vezetésével, aki a fiatalokkal elbeszélgetett, este pedig szentmisét mutatott be a tábor résztvevőinek, akik figyelmesen hallgatták szentbe-

szédét, lelki útmutatását. Köszönjük neki fáradozását, és a sok-sok intelmet. Utána tábor-tűz volt, sokáig beszélgettek a fiatalok és a heti élményeket újra fellevenítették.

A második hét is nagyon sok programból állt.

Hétfőn ijátszat volt, amelyben főleg a fiúk jelesked-

tek, majd bohóc is szórakoztatta a gyerekeket, aki a Megyei Művelődési Központtól jött. Szép lufikat hajtogatott és megajándékozta a kisebbeket, de a nagyok is örültek a mókázásának.

Szerdán Gyomára kirándultunk autóbusszal, ahol először a Képtárat néztük meg, majd a katolikus templomhoz mentünk, ahol Mihály Atya tartott értékes ismertetőt a templom történetéről, és az építészeti stílusáról. Köszönjük az Atyának, hogy időt nem sajnálva foglalkozott velünk. Utána a templomkertben a tízórait elfogyasztottuk és indultunk haza.

Akik a táborba részt vettek, sok élmennyel lettek gazdagabbak, hiszen

nem maradt el a szokásos vetélkedő sem, amelyet Barta Mónika vezetett és szervezett meg, köszönjük neki is a jó programot.

A tábor utolsó napján a Polgármester Asszony a gyerekek kedvenc ételét, spagettis bolonyait készíttette a napközi konyháján, amelyet jóízűen elfogyasztottak. Neki is köszönjük a sokféle támogatást, anyagi és erkölcsi elismeréseket.

Támogatta még a tábort a Szegec-Csánádi Püspöki Hivatal, az Egyházmegyei Karitászt, Domokos László országgyűlési képviselő, a hunyai

Polgármesteri Hivatal és sok szülő, nagyszülő, akik nemcsak anyagiakkal, hanem munkájukkal segítették a tábor sikeres megszervezését.

Köszönjük hitoktatóinknak, tanároinknak és mindenkinek, akik segítettek.

Hanyecz Vencelné

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

BÉKÉS ÉS ARAD MEGYÉK SIKERESEN PÁLYÁZTAK A MAGYAR-ROMÁN EGYÜTTMŰKÖDÉSI PROGRAMBAN

A KÖZÖS SZAKMAI TITKÁRSÁG SAJTÓKÖZLEMÉNYE
2009. július 20.

Kiválasztották a Magyarország-Románia Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013 első nyertes projektjeit. A beérkezett 196 pályázatból 90 kap közel 13 millió euró közösségi támogatást. Békés és Arad megyék sikeres pályázatai közel 1.9 millió euró támogatást nyertek el. A

második felhívás keretében a két megye által benyújtott projekt koncepciók közül több is bekerült a második fordulóba.

Tavaly közel 122 millió euró uniós finanszírozási keret nyílt meg a magyar-román határmenti régió fejlesztésére az októberben megjelent első és a decemberben meghirdetett második pályázati felhívások keretében. Mindkét országban nagy volt az érdeklődés a határon átnyúló együttműködési lehetőségek iránt.

Az első felhívásra beérkezett 196 pályázatból 90 pályázat számára ítél meg közel 13 millió euró közösségi támogatást a Közös Irányító Bizottság. Ebből Békés és Arad megyék közel 1.9 millió euró támogatást nyertek el. Minden projekt magyar és román partnerek bevonásával, szoros együttműködésben valósul meg. Az első projektek indítása, illetve a támogatási szerződések aláírása már szeptemberre várható.

A második felhívás keretében 120 pályázatot javasolt részletes kidolgozásra az Irányító Bizottság, azonban a támogatások odaítéléséről csak a második forduló után szülehet meg a végleges döntés. A felhívásban megnyitott több mint 104 millió euró ERFA-forrás (Európai Regionális Fejlesztési Alap) kerül odaítélésre a második fordulóban. A második lépcsőben, versenyben lévő projekt koncepciók mintegy 185,5 millió euró közösségi forrást igényeltek.

Mindkét országban nagy érdeklődés kísérte a Magyarország-Románia Határon Átnyúló Együttműködési Program első felhívását, amelyek konkrét infrastrukturális fejlesztéseknek és kisebb beruházásoknak is keretet biztosítanak az előkészítő, valamint az együttműködést, tapasztalatcserét és partnerségek kialakulását ösztönző tevékenységek mellett.

A Magyarország-Románia Határon Átnyúló Együttműködési Program a magyar-román határterület közös fejlesztéshez nyújt európai uniós forrásokat 2007 és 2013 között a korábbi INTERREG IIIA – Phare CBC 2004-2006 program folytatásaként. Magyar részről Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar, Békés és Csongrád, román oldalról pedig Szatmár (Satu Mare), Bihar (Bihor), Arad és Temes (Timis) megyék vesznek részt a programban.

Szavics Petra, a Közös Szakmai Titkárság vezetője elmondta, hogy a magyar-román határmenti program következő kiírására előreláthatóan szeptemberben kerül sor. A nyertes illetve a második fordulóba bekerült pályázatok listáját a www.huro-cbc.eu honlapon tekinthetik meg.

EU-s élelmiszer-csomagok átadása

2009. június 4-én délelőtt 10 órakor került sor az endrői Karitászszerzésében EU-s élelmiszer-segélycsomagok átadására, mely pártoktól teljesen független esemény volt.

A Szeged-Csanádi Egyházmegyei Karitászszerzésére április elejétől kezdődött az esemény megszervezése. Városunk polgármestere, Várfi András Úr a lelegején e nemes ügy mellé állt, ezért elvállalta a rendezvény fővédnökségét, bizonyítva ezzel azt, hogy mennyire odafigyel mások nehéz sorsára, valamint végig biztosította az adományozás sikeres lebonyolítását. Az élelmiszer-csomagok a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal és a Szeged-Csanádi Egyházmegyei Karitászszerzésével érkeztek Gyomaendrőre. A Polgármesteri Hivatal Humánpolitikai Osztálya a családok névsorának összeállításában segített. A lista egyik felét a Polgármesteri Hivatal adta meg, a másik felét az endrői Karitászszerzés, illetve a gyomai segítők gyűjtötték össze. Miután a megajándékozni kívánt családok kiválasztásánál komoly feltételeknek kellett megfelelni, így fontos volt, hogy ezen családokat ismerjük. A családok „kiválasztásánál” elsődleges szempont volt a jövedelemkorlát, amit az Egyházmegyei Karitászszerzés küldött meg a KSH számítása szerint. Háromféle rászorultsági kategóriába, - úgy mint kényszerűen, létminimum alatt élő és több gyermeket nevelő család - kellett a szóba került családokat besorolni. Az adományozásban 145 család vett részt. A csomagokat csak a kiküldött, sorszámozott értesítővel lehetett átvenni. Aki akadályoztatása esetén nem tudott eljönni, a meghívóval kiegészített meghatalmazással felhatalmazott személy vehette át a lisztadományt, mely családoként 10 kilogrammot jelentett, illetve négy-nél több gyermeket nevelő családok 20 kilogrammban részesülhettek.

A szállítmány 2009. június 3-án délután érkezett városunkba, melynek lepakolásánál nagy segítséget és könnyebbséget jelentett Gellai Imre, aki targoncát biztosított a lerakodáshoz. Másnap, a kiosztást egy kis ünnepség előzte meg, ahol Polgármester Úr köszöntötte a megjelenteket, és hangsúlyozta annak fontosságát, hogy vannak még olyan emberek, akik odafigyelnek embertársaikra. Vaszkó Sándorné, aki az elejétől fogva szervezte és intézte az adminisztrációs ügyeket elmondta, hogy ez a mai nap sok ember sok munkájának köszönhető. Felhívta a figyelmet arra, hogy az adományok elszámolása szigorú rendhez van kötve. Végezetül kiemelte, hogy az emberek ne segítsenek fogják fel az adományt, hanem szeretetből jövő ajándékként. Iványi László plébános Úr más elfoglaltsága miatt nem tudott megjelenni, de néhány gondolatát a szeretetről Vaszkó Sándorné, az endrői Karitászszerzés tagja, és egyben a rendezvény szervezője közvetítette. A esemény zavartalan lebonyolításában nagy segítséget jelentett a Katasztrófavédelem és a helyi Tűzoltóság tagjainak önzetlen és állhatatos munkája.

Három munkanap állt rendelkezésre a csomagok kiosztására, így aki nem tudott eljönni azon a napon a csomagjáért, annak másnap, június 5-én autóval szállította ki két fiatal tűzoltó.

Minden megajándékozott nagyon köszönte, és háláját fejezte ki azért, hogy vannak még, akik gondolnak rájuk.

A szervezők a családok nevében ezúton fejezik köszönetüket kifejezni Várfi András polgármester úrnak, Megyeri Mártának, a Szeged-Csanádi Egyházmegyei Karitászszerzés igazgatójának, Iványi László endrői plébános tb. kanonok úrnak, Vaszkó Sándornénak az esemény szervezőjének, Gellai Imre úrnak, a Katasztrófavédelem és a Tűzoltóság tagjainak, és nem utolsósorban a Karitászszerzés tagjainak, valamint a gyomai és endrői önkéntes segítőknek.

Záró gondolatként álljon itt Iványi László plébános Úr hozzánk intézett gondolata:

„A ma kiosztandó ajándékok mögött együttérző, jószívű emberek vannak, akik Jézus szeretetparancsa alapján segítettek. Legyünk hálásak nekik. Legalább egy Miatyánkot mondjunk el értük, és köszönjük meg Istennek ezt a mai napot.“

Gyomaendrőd, 2009. június hava

Szakálos Tiborné
az endrői Karitászszerzés elnöke

Leköszönő elnökként szeretnék jó egészséget kívánni az új elnöknek és minden további feladatban szívesen részt veszek a segítem munkáját.

Egyben köszönetet mondok a segítőknek, akik éveken át tevékenyen vállalták a karitatív munkát.

HUNYÁRÓL ELSZÁRMAZOTTAK I. TALÁLKOZÓJA

Köszöntő

A Hunyáról elszármazottak I. találkozásán szeretettel köszöntöm az egykori hunyaiakat és a településen ma is itt élő lakosságát.

Külön tisztelettel köszöntöm meghívott vendégeinket, Domokos László országgyűlési képviselőt, Várfi Andrást, Gyomaendrőd polgármesterét, Csorba Csabát. Gyomaendrőd jegyzőjét.

Köszöntöm Miskó Bence körjegyzőt, valamint az önkormányzati Képviselő-testület tagjait.

Miért is szerveztük ezt a mai napot?

Szeretnénk az elszármazottak gyökereit erősíteni, megmutatni, hogy mi, akik itt élünk vigyázzuk, és őrizzük településünk értékeit. Tehát továbbra is van élet a faluban, még akkor is, ha fele annyi az itt élők száma, mint 1946-ban volt.

Kérem, engedjék meg, hogy néhány adatot, ami talán nem mindenki számára ismert, elmondjak a település történetéből.

Hunya egy Békés megyei kistelepülés, a 44-es számú főútról Kondorosnál északra kanyarodva, vagy a Szarvast Mezőberényvel összekötő útról elérhető kisközség. Területe 3259 hektár. A mai község helye a régészeti kutatások szerint a késő bronzkortól a török hódoltságig lakott terület volt, de akkor lakatlan pusztává változott. Báró Harruckern János György telepítette újra, majd 1751-ben az endródiaknak adományozta. A függetlenségi törekvések bizonyítéka, hogy az itt élők 1896-ban templomot építettek, amihez a telket Hunya József adományozta. A település lakóiban erős volt az önállósodási vágy, de ez csak a II. világháború után válhatott valóra. 1946. február 1-jével Endródszentlászló néven megalakult az akkor 1500 lélekszámú község. A lakosság kezdeményezésére 1947. február 1-jétől a belügyminiszter engedélyezte, hogy a település egykori jótévőjének, Hunya Józsefnek a nevét vegye fel.

Létrejöttétől a kilencvenes évekig az állandó fejlődés, gyarapodás jellemezte a falut, az utóbbi években azonban az elvándorlás és az elöregedés. A településen többségében katolikusok laknak, akik szívesen járnak az új templomba, illetve a gyönyörű parókiára, ami közösségi házként is működik. Nyaranta 60 gyerek tölti itt napjait 2 héten át karitatív táborban. Ezzel is segítve a többségében hátrányos helyzetű gyerekeknek.

A kitűnő termőföld adta lehetőség miatt a helyiek többsége mindig a mezőgazdaságból élt. A 60-as évek egyesüléseivel kialakult az egész parasztságot tömörítő Hunyadi Tsz, ami csökkentett területtel, de ma is működik. A községben 49 vállalkozás van, ebből 1 Zrt., 2 szövetkezet, 6 Kft., 8 Bt. és 32 egyéni vállalkozó.

A település infrastruktúrája, a szenny-

vízvezető csatorna-rendszer teljes hiányát nem számítva, kiemelkedően jó. Villanyhálózattal a település 100%-ban ellátott, ugyancsak 100%-os az ivóvíz ellátottság is. Telefonnal ellátott a lakások 80%-a.

A vezeték gáz hálózattal, amit a Hunyadi Mezőgazdasági Szövetkezet segítségével építettek ki 1984-ben, a lakások 90%-a rendelkezik. A kábel Tv-t a lakosság kb. 50%-a használja, de több lakás egyéni parabola antennával van ellátva.

Kiépítésre került a szélessávú internet, amit remélem hamarosan a lakosság is használhat.

A faluban nincs vasút, autóbussz pedig naponta Kondoros és Gyomaendrőd irányába közlekedik.

A tizenhárom utca 60%-a szilárd burkolatú, legalább egyik oldalon mindenütt van járda. A közrend hatékony védelmében jelentős szerepet tölt be a helyi Polgárőr-egyesület.

A településen működik az általános iskola, az óvoda, a Római Katolikus egyház segítségével. Így elmondhatjuk, hogy a gyerekek sorsa megnyugtatóan van rendezve.

Nem kell a kicsiknek naponta buszra szállni azért, hogy óvodába, iskolába járanak. Sajnos 23 alsó tagozatos gyerek, 10 óvodás és 20 felső tagozatos gyerek él jelenleg a településen. A felső tagozatosok buszszal járnak Gyomaendrődre iskolába.

Működik a művelődési ház, konyha, mely szociális étkeztetést is ellát, és van könyvtár is.

Az egészségügyi intézmény magába foglalja a háziorvosi, a fogorvosi, gyermekorvosi ellátást és a védőnői szolgálatot. 2007. március 1-től megalakult az Idősek Klubja, ami egész napos ellátást biztosít a nyugdíjasoknak. Házi segítségnyújtás, Támogató szolgálat, Közösségi ellátás, Szociális étkeztetés is működik. A szociális feladatok ellátása Gyomaendrőd várossal közösen történik. Ma már senkinek nem kell attól félnie, ha megöregszik, beteg lesz, gondoskodás nélkül marad.

Van a községben postahivatal, takarékszövetkezeti fiók, 4 bolt és három vendéglátó egység.

2007-től körjegyzőségben működünk a szomszédos Örménykút községgel együtt.

Sajnos a lakosság, mint az országban általában, egyre inkább elöregszik, és kevés a születések száma. Nekünk egyformán kell törődni a gyerekekkel, mert ők a jövő, a fiatalokkal, mert ők a jelen, és az időssekkel, mert ők építették fel és őrzik ma is azokat az értékeket, ami a falu sajátossága.

A jelenlegi települési önkormányzat nagyon sokat tett azért, hogy a falu működőképes legyen.

A rendszerváltás óta a községnek 4 polgármestere és 11 jegyzője volt. Teendők akadt bőven, és még maradt is.

A nehéz gazdasági körülmények elle-

nére nemcsak talpra állítottuk a települést, még fejleszteni is tudunk. Nem hiszünk abban, hogy a kistelepülések életképtelenek.

Hunyán nagyon sok rendes, segítőkész ember van, akikre mindig lehet számítani.

Persze egy vezető nem lehet sikeres, ha nem áll mögötte egy olyan csapat, aki egyetért elképzeléseivel, célkitűzéseivel. Szerencsésnek mondhatom magam, hiszen a képviselőkkel, a körjegyzővel együtt dolgozunk, hogy egy szebb, élhetőbb faluban éljünk. Itt szeretném megköszönni a körjegyző és a Képviselő-testület tagjainak azt a munkát, amit az elmúlt időszakban végeztek.

Kedves Jelenlévők!

Beszélhetnék még a terveinkről, álmainkról. Ám nem szeretnék beszélni, mert nincs annál szebb, mint amikor a semmiből megvalósítunk valamit. Kedvenc idézetem, amit saját hitvallásomnak tartok a következő:

Gondjaim lehúznak a földre, vágyaim felrepitenek az égbre.

Ide kell hozni mindent, ami szép, ami jó, ami kellemes, és amit érdemes.

Remélem ezután is találkozunk majd a változásokkal, amelyek örömtelibbé teszik az itteniek életét.

Kedves Elszármazottak!

Ez a napot Önöknek rendeztük. Szeretnénk erősíteni a szülőfalu iránti szeretetet, hiszen az első lépéseket itt tették meg, az első szavakat itt mondták ki, talán az első szerelmek, emlékek itt szövődtek.

Itt élnek vagy éltek szüleik, nagyszüleik, esetleg testvéreik.

Kérem Önöket, ne feledjék el azt, hogy honnan indultak.

Gondolom, mindannyian kaptak jó útravalót úgy az iskolától, mint a szülői háztól.

Ha kérdezik hol indultál utadnak,

Ezt a falut nevezd meg itt.

Melyben lehetnek gondok és hibák,

De érte vád, soha ne érje őt,

Mert gyökered és törzsed csak neki köszönheted, hogy megélt, egyre nőtt.

A következő percekben az itt élők mutatják meg azt, amit tudnak. Remélem, nem okozunk csalódást.

Kérem, a műsort fogadják olyan szeretettel, amilyen szeretettel ők készültek.

Isten hozta Önöket újra itthon!

Köszönöm megtisztelő figyelmüket.

Petényi Szilárdné
polgármester

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

Indián fiú

Én Fehérlő fia vagyok,
nem is hordok kalapot.

Szép tollásze van apámnak,
ilyet hordok vasárnap.

Íjjal csuda jól bánok,
mindig célba találok.

Harcolunk és vadászunk,
mi indiánok vagyunk.

Ujházi Aranka verse

ISKOLAPAD ÉS KATEDRA

„Adatok és emlékek az endrődi iskolák történetéhez. Iskolapad és katedra” címmel jelent meg Márton Gábor könyve. A Gyomaendrődi Múzeumbarátok Köre Közhasznú Egyesület és a Határ Győző Városi Könyvtár együttműködésével kiadott mű 270 oldalon sok fotóval illusztrálva jelent meg.

A Határ Győző Városi Könyvtár Timár Máté Fiókkönyvtára vállalja, hogy vidéki érdeklődőknek postai úton eljuttatja a könyvet, ez esetben a könyv ára (1900,-Ft) mellett meg kell téríteni a postai költséget, amely 700Ft/csomag.

Érdeklődni lehet a könyvtárakban, ahol személyes vásárlásra is van lehetőség.

E-mail: varosi.konyvtar@gyomaendrod.hu ; Tel: 66/386-157 ; 66/282-598.

„Mert akik szeretnek, mind Marcinak hívnak”

Márton Gábor

ADATOK ÉS EMLÉKEK
AZ ENDRŐDI ISKOLÁK
TÖRTÉNETÉHEZ

ISKOLAPAD ÉS KATEDRA

Márton Gábor - Marci bácsi- neve fogalom, szimbolikus alakja Endrődnek. Derűs, elfogadó, kedves lényét mindenki ismeri, tiszteli. Endrődi reneszánsz ember, nemzedékek tanítója, helytörténész, régész, kutató, korábban amatőr színész-rendező, író, költő, újságíró, testedző, sportbarát, elnyúlhatatlan focirajongó. Minden érdekli az általános kultúrából, s amelyhez csak hozzáfért, művelte is.

Rengeteget írt: verset, regényt, sporttörténelmet, életrajzokat. Hűséges krónikásként rötta a sorokat, gyűjtötte az adatokat, meséket, mondákat, adomákat. Papírra vetette Endrőd iskoláinak, az endrődi és gyomai sportkluboknak történetét. Pedagóguspályájának önéletrajza olyan sok helytörténeti adatot és elemet tartalmaz, amely még hosszú időn keresztül fogja táplálni a fiatalabb kíváncsi és érdeklődő olvasókat, s amely segíti a visszaemlékezést az idősebbeknek. Szép családi életet él, három felnőtt gyermeke, s unokái nagy boldogságot jelentenek neki.

A Múzeumbarátok Köre Közhasznú Egyesület azzal a céllal adja közre ezt a könyvet, hogy tiszteletét és szeretetét ez úton fejezze ki Marci bácsi iránt. Azért választottuk ezt a művet, mert számtalan felhasználó írt már segítségével különböző oktatási intézményekben, különböző oktatási szinteken dolgozatot, szakdolgozatot, esetleg diplomadolgozatot. A könyvet közreadni, széles nyilvánosság elé tárni volt szándékunk: úgy ahogyan azt akkor, és ahogyan azt Marci bácsi megírta. A jelenkor követelményeinek a könyvben lévő hivatkozások, a források igazolásai már nem felelnek meg, nem is forrásműnek íródott. Ez a könyv adjon kedvet egy tudományos alapokon nyugvó, a kor előírásainak megfelelő hivatkozásokkal és forrásjegyzékkel ellátott helytörténeti jelentőségű anyag felkutatásához, megírásához, közreadásához.

Szól ez a könyv mindazoknak, akiknek életét, valaha is szembé tette egy kedves iskolai pillanat, volt olyan pedagógussal kapcsolatuk, akikre a mai napig szívesen, hálaival emlékeznek vissza. S amikor olvassák, ne számítsen az, hogy Endrődön, vagy valahol máshol a világban jártak iskolába. Lelkünkhez, szívünkhez szól.

A szerkesztőbizottság

DOMOKOS LÁSZLÓ ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

**BÉKÉS MEGYE KÉPVISELŐ-
TESTÜLETÉNEK ELNÖKE**
5601 Békéscsaba, Derkovits sor, Pf.: 118
Telefon: 66/441-156, Telefax: 66/441-609

SAJTÓKÖZLEMÉNY

Épülnie kell az M44-nek

A Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. elfogadta a Békés Megyei Önkormányzat kezdeményezését az M44 ügyében. Az erről szóló megállapodás-tervezetet most készítjük elő - mondta el Domokos László, a Békés Megyei Közgyűlés elnöke.

A Békés Megyei Közgyűlés májusban döntött arról, hogy a tervezett M44-es főút nyomvonalán a megye a régészeti feltárásokat megfinanszírozza, vagyis lényegében megelőlegez közel kétmilliárd forintot a kormányzatnak. Az illetékes szaktárca ugyanis bejelentette, ennyi hiányzik a kasszából az M44-es fejlesztéséhez, ezért a kisajátításokat leállítják, a régészeti feltárás fordítható keretet a kormány megszorító intézkedései miatt zárolják.

Domokos László elnök levelére Reményik Kámán, a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt elnök-vezérigazgatója válaszolt és együttműködési szándékáról biztosította a Békés Megyei Önkormányzatot. A megyei elnök azt is elmondta, hogy a pénzt megelőlegezik azzal a feltétellel, hogy amikor a forrás rendelkezésre áll, akkor a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. megfizeti a Békés Megyei Önkormányzatnak.

Nincs mire várunk, már így is éppen elég időt veszítettünk el a kormány időhúzója miatt. Mindent meg kell tenni az M44 autótűz területszerzésének folytatása érdekében, hiszen a gyorsforgalmi út új munkahelyeket jelent Békés megye számára. 1 év alatt több, mint 5000 fővel csökkent Békés megye népessége, ez azt jelenti, hogy egy Kondoros nagyságú településsel vagyunk kevesebben. A népességfogyás fele az elvándorlásnak köszönhető, ezt meg kell állítani. Az M44 mielőbbi megépítése minden Békés megyei érdeke - hangsúlyozta a megyei elnök.

Tisztelt Szerkesztőség!

A Fidesz - Magyar Polgári Szövetség Békés Megyei Területi Választmányának 2009. július 2-ai ülésén tisztújításra került sor. A választás eredményeképp újraválasztották **Domokos Lászlót a Fidesz Békés Megyei Területi Választmányának elnökét.** Az elnökség tagjának választották **Babák Mihályt, Fodor Józsefet, Gajda Mihályt, Takács Ferencet, Tolnai Pétert, Vantara Gyulát.**

A Területi Választmány megerősítette és elfogadta, hogy nem elég úgy a válságról beszélni, ahogy a kormány teszi, annak megoldásáért tenni kell, válaszokat keresni és a folyamat megállítása érdekében olyan javaslatokat kell kidolgozni, mely nem csak a szavak szintjén, hanem hathatósan és a gyakorlatban is segíti a családokat, a kis-és középvállalkozásokat, a civil szervezeteket. Tenni kell a Békés megyében a mezőgazdaságban, az egészségügyben, az oktatás területén dolgozókért. A kormányknak új munkahelyeket kell teremtenie és a régiókat megtartani, és hatékonyabb fellépés kell közbiztonságunk érdekében.

Békéscsaba, 2009. július

Tisztelettel:

Domokos László
a Fidesz megyei elnöke

**GYOMAENDRŐD LEGJOBB
HASZNÁLTRUHA ÜZLETE**

TAVASZI ÁRÚ ÉRKEZETT !!!

BUTIK: Krém és Extra minőségű árú
vállfázva darabonként árazva

Női-, férfi-, gyermekruhák, pólók, top-ok

Tavaszi- és rövidnadrágok, sportruházat

Táskák, cipők, plüss játékok napi feltöltéssel

ÚJDONSÁG!!!

NAPSZEMÜVEGEK - BIZSUK

FEHÉRNEMŰ - KÖRÖMLAKK

Endrőd Fő út - Mikes út sarok

Nyitva tartás:

Hétfőtől - Péntekig: 8.30-12.00-ig - 13.30-17.30-ig

Szombat: 8.30-12.00-ig

A Spa Hungaria Holding Zrt. jóvoltából a gyomaendrődi Liget Fürdőbe „láto-gatott” az ABBA, egy képzeletbeli búcsúkoncertre. A Buch Tibor, Xantus Barbara, Fehér Adrienn, Gerner Csaba szereplésével előadott musical végigkíséri a legendás együttes életét, közben legnagyobb slágerei is elhangzanak. A szabadtéri produkciót Szurdai Miklós rendezte, Szakál Attila koreografálta, de a darabot az Anakonda Akrobatikus Rock'n'Roll Club és a fehérvári Musical Táncstúdió táncosai is színesítették, sőt még tűzvarázslókat is láthatott a közönség.

A mozikban tavaly nagy sikerrel vetített Mamma Mia! című film újjáélesztette az ABBA-lázat, garantálva a produkció sikerét. A megyében a Gyulán kívül csak Gyomaendrődön látható előadás igazi közönségiskert aratott. A Kovácsics Imre vezette Liget Fürdő udvarán vasárnap és hétfőn egyaránt megteltek a székek és padok, a kicsik és az idősebbek egyaránt eljöttek meghallgatni az ABBA zenéjét. Sőt, nem csak hallgatni, hanem táncolni is rá, ugyanis a közönségnek alkalma nyílt a profi táncosokkal közösen rojni egy szám erejéig. Voltak, akiknek egyenesen annyira tetszett a show, hogy mindkét nap eljöttek megnézni...

(Forrás: www.gyomaendrod.com)

Brodalmi oldal

100 éve született Simone Weil

„Nem tudok elképzelni szellemi újjászületést Európa számára azok nélkül a követelmények nélkül, melyeket Simone Weil meghatározott.” (Albert Camus)

Simone Weil 1909. február 9-én született Párizsban. Apja neves orvos, s a kislány kivételesen védett környezetben nő fel.

Ótéves, amikor egy hadifogoly alakjában fülismeri mások szenvedését, s együttérzésből lemond minden édességről.

De a fiatal gyermeklány rövidesen megismeri a személyes szenvedést is, élete végéig tartó heves fejfőrcsök formájában.

Tizennégy esztendő, amikor mélyeséges családossal eszmél rá önmaga szellemi kisebbségére, zseniális matematikus bátyjának árnyékában. Feleletül: elhanyagolja külsejét s fölfedezi, hogy „bárki ember, ha értelme még oly hitvány is, de az igazság egyetlen és lankadatlan vágy hajtja, biztosan elérhet a lángelmék számára föntartott birodalomba.”

Líceumi társai mint komoly, különös kislányra emlékeznek vissza rá. Alakja még inkább kitűnik főiskolai környezetéből. Híres filozófiatanára, Alain szerint soha senki jobban nem értette meg Spinoza gondolatvilágát. Társai egy- két kivétellel inkább tartózkodnak tőle. A fiatal lány káprázatos szelleme már- már betegesnek tűnik előttük. Ítéleteinek pontossága, fölnye és heve lehetetlenné teszi legközelebbi számára a vele való eszmecserét. Néhány fiú, a hajdani diáknyelven így vall erről: „Ismertem Simone Weilt az egyetemről, ihatatlan volt!”

1931-ben tanár lesz Puy- ben. Ekkor csatlakozik nyíltan az elnyomottakhoz, s a kisváros közönsége nemegyszer döbbenet látja őt együtt inni és kártyázni a munkásokkal. A rázúduló felhőborodást Gustave Thibon elbeszélése szerint Simone Weil földöntúli íróniával fogadja, s egy felügyelőnek, ki felfüggesztésével fenyegetőzött, mosolyogva válaszolta: „Tanfelügyelő úr, a felfüggesztést én mindig is pályafutásom természetes megkoronázásának tartottam.”

S a megkezdett úton nincs többé megállás. Egyre mélyebben vonzza őt magához az emberi szenvedés, osztozni kíván benne, teljes mélységében kívánja megtapasztalni, mert úgy érzi, csak így lehet mások segítségére. 1934-ben marósnak szegődik a Renault-művekhez. 1936-ban, mikor kezdetét veszi a spanyol polgárháború, azonnal jelentkezik szolgálattételre a baloldali erők oldalán. Egy baleset miatt azonban rövidesen vissza kell térnie Franciaországba.

1937- ben Saint-Quentinban tanít, majd 1940-ben szüleivel együtt Marseille- ba menekül a német megszállók elől. Itt ismerkedik meg Perrin atyával (műveinek későbbi szerkesztőjével) és Gustave Thibonnal. Kenyerét egyszerű szőlőművesként keresi, de kezdődő tüdőbaja lassan pokollá változtatja életét.

1942 májusában New Yorkba kíséri szüleit, de maga visszatér Angliába. Szeretné, ha a titkosszolgálat a front mögötti ellenséges területre dobna át, de ilyen feladatra fizikailag tökéletesen alkalmatlannak találják, s jelentkezését elutasítják. Simone Weil ekkor már súlyos beteg. De valahogy nem vesz tudomást erről. Főlös élelmiszerét szétosztja, s maga csak annyit eszik, amennyi akkoriban jutott egy emberre az éhező Franciaországban. Halálos betegen, végképp legyöngyülve, amikor kimerülten hazajön napi munkájából- ez az utolsó hírünk róla-, különös feladat várja otthon. Órákon át mesélnie kell (csodálatosan mesélt!) szállásadóője szellemileg visszamaradott kislányának, így ajándékozva meg ismeretlen és földöntúli boldogsággal

a szerencsétlent.

Maga e napokban alig él már. Harmincnégy éves, amikor tuberkulózis és az általános testi gyengeség végez vele.

Ez röviden Simone Weil látható története. Az igazi, a láthatatlan, emögött húzódik.

(Pilinszky János, 1965)

Simone Weil századunk legérzékenyebb vándorai közé tartozik. Homéroszt, Platont olvasta, szanszkritült tanult, hogy eredetiben tanulmányozhassa a Bhagavat Gítát és az Upanisádokat. Gyerekkorától hozzá kellett szoknia olyan fájdalmakhoz, betegségekhez, amelyek más embert teljesen földre tepertek volna. Atélte a két világháborút, Franciaország összeomlását, a spanyol polgárháború idején Barcelonába ment, mikor hazáját megszállták a németek, részt vett az ellenállási mozgalomban. Filozófiát tanult, tanított, de mivel osztozni akart a munkások embertelen sorsában, közéjük állt, kétkezi munkájából igyekezett megélni. Minden vallásos örökséget elutasító családban, környezetben nőtt fel. Élete végén azt írhatta magáról: „Elmondhatom, hogy egész életem során soha, egyetlen pillanatig sem kerestem Istent.” Mégis csaknem a misztikusok sorába jutott. 1943- ban halt meg.

(Jelenits István, 1993)

Simone Weil Kegyelem és nehézkedés című művének nagy részét Pilinszky János a hatvanas évek második felében fordította, amikor alkotói válságba jutott. E szövegekkel való megismerkedés után, még jobban elmélyült e válság, de egyben elő is készítette a költő váratlan megszólalását. „Weil azért volt számomra vakító élmény, mert ő egy sokkal nagyobb és nehezebb anyagban teremtett csodálatos világosságot. Egy ekkora teljesítmény is példa- engem csak elnémíthattott.” (Beszélgetések, Századvég, Bp., 1994)

Most a költő fordításában olvashatnak részleteket az író- filozófus- nő Kegyelem és nehézkedés című írásából.

A lélek minden természetes mozgását az anyag nehézkedésének megfelelő törvények irányítják. Egyedül a kegyelem tesz kivételt.

Mindig számolni kell azzal, hogy a dolgok egyöntetűen tárgyai a nehézkedésnek, kivéve, ha a kegyelem közbelép.

Két erő uralkodik a mindenségen: a nehézkedés törvénye és a világosság.

A nehézkedés. – Az általános módot, ahogy másokra számítunk, a bennünk ható nehézkedés szabja meg, ahogy ezt mások fogadják az a bennünk ható nehézkedés következménye. Olykor a kettő egybeesik (véletlenül), legtöbbször azonban nem.

Különbözik miként is adódhatna, hogy amikor egyik ember bizonygatja, hogy szüksége van a másakra, az eltávolodik tőle! Nehézkedés.

Egy cselekedet tárgya és a végrehajtó energia színvonala, két különböző dolog.

Valamit meg kell tennem. De honnét merítsek hozzá erőt! Legnemesebb cselekedetem is lesüllyedhet, ha nincs hozzá megfelelő színvonalú energiám.

Lehetséges olyan alászállás, melyben a nehézkedésnek nincs része... A súly lenyom, a szárny felemel: miféle szárny képes alászállani nehézkedés nélkül!

A teremtés képes a nehézkedés alászálló, a kegyelem felemelő és a kegyelem alámerülő mozgására.

A kegyelem a nehézkedés legnagyobb titka.

Leereszkedni, a nehézkedés erkölcsi világában az emelkedést jelenti. Felfelezuhanást.

A túl nagy baj az embert a száanalom alá taszítja: undort vált ki, félelmet, sőt megvetést.

A száanalom csak bizonyos szintig merül alá, és nem mélyebbre. Ez már csak az irgalmasságnak sikerülhet.

Azok, kik ily mélyre estek, érezhetnek még száanalmat önmaguk iránt!

Izges Izgek

Augusztus

Hideg zöldségleves

Vöröshagymát üvegesre dinsztelünk, áttört fokhagymát teszünk bele, majd kockákra vágott uborkát, zöldborsot, paradicsomot, burgonyát. Sóval, borssal, kis cukorral ízesítjük, vízzel felöntjük és összefőzzük. Végül tejfölt keverünk bele. Hidegen tálaljuk, még egy kis tejföllel, metélőhagymával megszórva.

Seidl Ambrus

FENYŐ FÜRÉSZÁRU

deszkák, OSB lapok, lécek, kerítéslécek, pallók,
szegőlécek, gerendák, lambéria

TÚZIFA

bükk, tölgy, akác, akácfaoszlop

KAPUFA BT. Gyomaendrőd, II. ker. 467.
06/70 513-95-14
A kondorosí úton, a vásártér után

» SZONDER «

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

SACRAMENTUM Temetkezés

Gyomaendrőd (Gyoma), Bajcsy-Zs. u. 117.

Fiókiroda: Endrőd, Endrődi u. 9.

Állandó ügyelet: 06-30/696-71-17

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

**Műanyag ajtók,
ablakok,
téli kertek**

Németh Nyílászárógyártó
és Forgalmazó Kft.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

Telex Távközléstechnika

Bronze csomag 2800 Ft/hó !!!

UPC Direct

Havi plusz 1250 Ft-ért 3 tévén nézhet
különböző műsort egyidejűleg

A részletes feltételekről érdeklődjön üzletünkben

LCD vagy PLAZMA TV-je van? Minőségi tévézést szeretne?

Hello HD

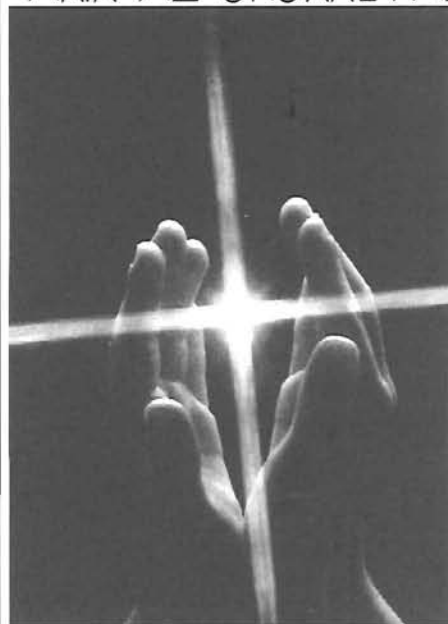
HBO HD
Havi 2500 Ft-ért

Részletekről érdeklődjön üzletünkben

Megkezdjük biztonságtechnikai termékek forgalmazását
Videomegfigyelők - Kamerák
Riasztók - Kaputechnika
Akkuk - Kellékek

Békéscsaba Gyóni Géza u. 6.
Tel: 66/442-755; 20/337-8010

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Híába szállnak árnnyak, álmod, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még.
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Gulász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

AMBRÓZI LÁSZLÓ, aki Endrődön élt, június 24-én rövid, súlyos betegség után 75 éves korában elhunyt. Gyászolják: felesége, leánya és családja

ÖZV. BULA JÁNOSNÉ PAULIK MARGIT, aki Endrődön a Selyem úton lakott, 81 éves korában rövid súlyos betegség után elhunyt. Gyászolják: leánya és családja

ÖZV. HORNOK ISTVÁNNÉ FARKASINSZKI ILONA, július 23-án 96

éves korában elhunyt. Gyászolják: a gondozó Paróczai család

ÖZV. IVÁNYI ILLÉSNÉ MÁRTON PIROSKA, aki Endrődön élt, július 29-én rövid, súlyos betegség után 78 évesen elhunyt. Gyászolják: családja

KOLOH GYÖRGY BÉLÁNÉ VÉHA IRMA, volt endrődi lakos, július 11-én 67 éves korában elhunyt. Gyászolják: szülei, gyermekei és családjaik

PARRAG JÓZSEFNÉ TALIGA JULIANA, aki Hunyán a Kinizsi u. 3. sz. alatt élt, 86 éves korában elhunyt. Gyászolják: gyermekei, unokái, dédunokái és a rokonság

Mély fájdalommal tudjuk mindazokkal akik, ismerték és szerették, hogy VARJÚ BÉLÁNÉ SZILÁGYI PIROSKA, aki Gyomán élt, 2009. július 17-én 88 éves korában visszaadta lelkét teremtőjének.

VASZKÓ ANDRÁSNÉ PENA PAULINE, aki Endrődön élt, július 19-én 98 éves korában hosszú betegség után elhunyt. Gyászolják: férje és a család

Köszönetnyilvánítás

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik a szeretett férj, édesapa és nagypapa, Ambrózi László gyászszertartásán részt vettek, fájdalmunkban osztoztak. A gyászoló család

Köszönetnyilvánítás

Köszönetet mondok mindazoknak, aki szeretett feleségem, Pena Pauline temetésén részt vettek, részvételüket kifejezték.

Külön köszönetet mondok a Rózsakert Idősek Otthona dolgozóinak feleségem gondos és szeretetteljes ápolásáért. Isten áldja meg őket ezért.

Vaszkó András

Helyreigazítás

A múlt havi Városunkban tévesen jelent meg egy gyászír; a Családtól elnézést kérünk. Helyesen:

KISZELY LAJOS, aki Hunyán a Kossuth u. 34. sz. alatt élt, 74 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolja: felesége, lánya, fia, menyé, unokái és a rokonság

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni. További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálozási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogatjuk adományok felajánlásával:

Közpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhatalny Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Fényképalbum

Az endrődi templom felújítása. A kép készítésének időpontja ismeretlen. A jobb oldali képen a sekrestyének még volt tetőszerkezete.

PARTNEROCK FESZTIVÁL

Nem egy kedvet fonnyasztó Rock Fesztiválon vannak túl azok a zenét szerető emberek, akik július 17-19-ig a Bowling Treff udvarán a 10 éves MagnaCum Laude Pálinka című dalával hangolódottak rá a 21 órakor kezdődő Edda együttes koncertjére. Ez nem mondható hagyományosnak. Több mint kétórás koncert, közvetlenség, régi és új dalok, amit a többzres tömeg együtt énekelt Pataki Attilával.

„Ott leszünk, ott leszünk majd mind, ha eljön az óra, ott leszünk, ott leszünk majd mind a hívó szóra.”

Másnap ugyan sikerült az országos viharok miatt a Charlie-koncerten ott lenni, de mindezt a harmadik napon feledtette a Karthago és a Republic együttes fellépése. Itt már maga a Fesztivál ötletadója, évek óta házigazdája, Németh Dezső, ha nem is a húrokba csapott, de csörgővel kezében az ismerősen csengő dalokat ragyogóan kísérte.

2010-ben „ott leszünk, ott leszünk”, még ha a hagyományosan visszatérő viharfelhők is megjelennek.

Egész évben várjuk kedves vendégeinket klimatizált, termálvizés szobáinkban.

Vállaljuk baráti, üzleti, családi rendezvények lebonyolítását klimatizált éttermünkben 70 főig.

**Az étterem nyitva
11-21 óráig.**

Baráti, családi üzleti rendezvény lebonyolítását vállaljuk a teljesen klimatizált Híd-fő étteremben 160 főig.

FÉSZEK Panzió és Étterem

5500 Gyomaendrőd, Szabadság tér 6.
Telefon/Fax: 06-66/386-718 - Mobil: 06-20/5599-240
E-mail: feszekpanzio@mail.globonet.hu
www.feszekpanzio.hu

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

Augusztusi ajánlataim:

- növényvédőszeresek, műtrágyák, növénytápok
- kézi permetezőgépek, öntöző tömlők, szórófejek
- szivattyúk, permetező alkatrészek
- fűnyírók, bozótívágók, vágódamillók, tárcsák
- bagrácsok, állványok, gázegők, faszén
- védőfelszerelések (sisak, kesztyű-bakkancs, esőruha)
- műanyag áruk, - műanyag kuka 120-110 l - hordók
- festék áruk - olaj - zamánc, - külső-belső falfestékek,
- hígítók, ecsetek, glett anyagok, csemperagasztók
- kézi szerszámok, barkácsgépek, szegek, csavarok
- befőzős üvegek, üvegtetők
- drótkerítések, kötöződrótok, alu létrák
- kerti szerszámok, lombszívók

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület *

Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 (20) 9457-843 varosunk@gmail.com *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Márton Gábor, Polányi Éva, Sóczó Géza, Szonda István, Várfi Péter *

Felelős kiadó: Vaszkó András * Megjelenik minden hónap első hétfőjén, Interneten minden hónap elsején *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com